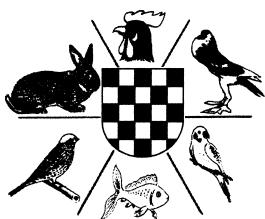

SADRŽAJ

IZLOŽBENI KALENDAR	2
IZLOŽBE	
U BELIŠĆU 5. MEĐUŽUPANIJSKA	
IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA	3
PRIMJERI DOBRE SURADNJE.....	3
"VIROVITICA 2003" IZLOŽBA MALIH	
ŽIVOTONJA I SUSRET VELIKIH UZGAJIVAČA.....	5
IZLOŽBA KING-KLUBA HRVATSKE	6
XI. MEĐUGRADSKA IZLOŽBA	
MALIH ŽIVOTINJA "VRPOLJE '03"	9
DESET NAJZASTUPLJENIJIH	
PASMINA DRŽAVNE U BRODU	11
"BILJE 2002" 2. MEĐUGRADSKA	
IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA	11
I BILJE ODRŽALO SKUPŠTINU	11
OSIJEK 36. MEĐUŽUPANJSKA	
IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA I	
2. SPECIJALNA IZLOŽBA MALTEZERA.....	12
IVANEC 18. MEĐUGRADSKA	
IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA	13
HRVATSKE PASMINE U SAVEZNOJ	
REPUBLICI NJEMAČKOJ	15
VELIKI USPJEH HRVATSKIH KINGAŠA	
NA MAĐARSKOJ SPECIJALKI	19
GOSTI HRVATSKOG SAVEZA NA	
11. DRŽAVNOJ IZLOŽBI	
DR WERNER LUTHGEB I HERR GUNTER STACH.....	21
SUDAČKI ISPITI	22
HRVATSKI MAJSTORI	23
JESTE LI ZNALI?	
"Prijatelj životinja"	24
PRVO OSIJEČKO GOLUBARSKO DRUŠTVO	24
MOŽDA NISTE ZNALI?.....	25
ŠTRASER KLUB.....	25
NJEMAČKI IZLOŽBENI GOLUB	27
ZAŠTO CIJEPLITI	28
PARAZITI PERJA	29
STRUKTURNI GOLUBOVI	30
KOVRČAVI GOLUB	31
PERADARSTVO	
BANTAM	33
JAJA ZA NASAD	35
SEBRIGHT - PERJANICA UKRASNE PERADI	36
UKRASNI FAZANI	37
BOLESTI KUNIĆA	40
HRANA I ISHRANA KUNIĆA	41
IZGLED RODOVNICE KUNIĆA	42
ZAMORCI	43
PAPIGICE TIGRICE	45
AKVARIJ U STANU	47

IZLOŽBENI KALENDAR 2003/04

1.25. jubilarna Europska izložba malih životinja....Züidlaren, Nizozemska, 14. - 16. studeni 2003. god.

2.12. državna izložba malih životinja i 3. specijalka maltezera...
Osijek, 05. - 07. prosinac 2003. god.

3.Virovitica, 09. - 11. siječanj. 2004. god. 4. specijalka strukturnih golubova i specijalka golubova letača i prevrtača

4. Branjin Vrh, 08. - 09. studeni 2003. god. 11. specijalna izložba kingova

5.Belišće, 25. - 26. listopad 2003. god.....izložba malih životinja

6.Donji Miholjac, 19. - 21. prosinac 2003. god.....izložba malih životinja

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

U Belišću održana 5. međužupanijska izložba malih životinja

Njihovu pažnju privukla je izložena perad

Poštovani prijatelji, kolege uzgajivači! Uz vašu nesebičnu pomoć Belišće je 8. i 9. 02. bilo domaćin 5. međužupanijske izložbe malih životinja koja se održala u prostorima Stanice za tehnički pregled vozila, a u organizaciji beliščanske Udruge za uzgoj i zaštitu malih životinja. Kao predsjednik udruge volio bih vas izvijestiti kako je na izložbi natjecateljskog karaktera bilo izloženo 746 eksponata, a od toga broja 542 bila su za ocjenjivanje, a 43 eksponata su ocjenjena titulom "šampion" od strane ocjenjivačke komisije, visoko rangiranih sudaca s titulom međunarodni suci i instruktori iz D.Miholjca, Virovitice i Osijeka. Na izložbi se mogao vidjeti veliki broj raznih ptica, kunića, ukrasne peradi, močvarica, golubova, pa tako i zanimljivi eksponati poput guske s Nila (Egipat) te fazani iz Indonezije, Bornea, Nepala i otoka Sumatre. Poseban naglasak je da su ti fazani pobudili veliki interes posjetitelja. Velik odziv posjetitelja, njih oko 4000, iz više županija Hrvatske razveselio je organizatore koji nisu žalili truda i vremena, pa su tako u okviru izložbe organizirali i prodajnu izložbu ptica i malih

životinja uz kuhanje prigodnog specijaliteta, slavonskog čobanca, kojeg je kuhao pučki kuhar Josip Delač, a koji se okušao i u kuhanju fiš paprikaša u najvećem kotliću u Hrvatskoj. Priređena je i bogata tombola te bife sa velikim izborom pića. Kao predsjednik udruge zahvalio bih se svim prijateljima, kolegama uzgajivačima koji su donijeli svoje eksponate u Belišće te time doprinijeli uspješnoj izložbi održanoj u našem gradu. Dozvolite na malu digresiju, s naglaskom na posebnu zahvalu kolegama predstavnicima udruge iz Virovitice, koja se očituje na prezentiranju velikog broja

eksponata i jednog veselog tona kojim su doprinijeli izložbi. Na ovoj 5. međužupanijskoj izložbi malih životinja, pored domaćina iz Belišća, svoje eksponate izložili su izlagači, osim drage nam Virovitice, iz Vinkovaca, Vropolja, Vukovara, Čepina, Osijeka, Suhopolja, Petrijevaca, Branjinog Vrha, Bizovca, Valpova, Bilja, Nove Gradiške, Feričanaca i Donjeg Miholjca. Ispred Udruge za uzgoj i zaštitu malih životinja Belišće, s velikim željama do novog druženja, svima hvala i također uz želje za puna gnejzda i bogata legla.

Predsjednik
Boško Beram

Primjeri dobre suradnje

Poštovani kolege uzgajivači, želio bih putem naše revije iskoristiti priliku i prezentirati dva primjera dobre suradnje. U prvom primjeru bih istaknuo goste i uzgajivače iz Virovitice koji su se istaknuli u donošenju

Izložba u Belišću

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Orijentalni prevrtači

Predsjednik Udruge B. Beram
i kuhar J. Delač

velikog broja eksponata, a koji su odmah na početku naglasili da to ničime ne uvjetuju nego su naglasili da je to čista želja da pomognu relativno mlađoj udruzi, a što smo mi i prepoznali tijekom druženja i naglasili da ćemo to znati cijeniti i uvažavati. Posebno cijenimo njihov doprinos kroz druženja tijekom dva dana trajanja izložbe gdje je bilo zanimljivo slušati njihova iskustva i događanja, a koja će nama puno koristiti. Naglasak je posebno i na tome što su znali održati jedan veseli ton koji je izazvao opće raspoloženje, pa bih stoga posebno zahvalili gosp. D. Glumcu, gosp. Ž. Šerepcu te gosp. I. Mijoku. Hvala vam.

Drugi primjer se odnosi na udrugu iz Tenja. Budući da smo prijavili izložbe u istom terminu, a uz našu zamolbu da svoj termin pomaknu za tjedan dana kasnije, na što su oni bez prigovora pristali. Mi im također zahvaljujemo i naglašavamo da smo njihovu volju odmah prepoznali koju ćemo znati cijeniti i znati uzvratiti. To naglašavamo kao vrlo dobre primjere gdje se uz dobru suradnju i razumijevanje može puno toga postići jer nas veže ista ljubav, a to je odnos prema uzgoju i zaštiti malih životinja. Uz srdaćne pozdrave, predsjednik belišćanske udruge

Veliki broj posjetitelja dočekala je i dobra ponuda

Čobanac je obradovao posjetitelje

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

"VIROVITICA 2003" - "IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA I SUSRET VELIKIH UZGAJIVAČA"

Siječanj je mjesec izložbi u našem gradu, tako svoju tradiciju nastavlja i udruga "GOLUB" organiziranjem 28. međugradske i 9. županijske izložbe malih životinja. Izložba je organizirana od dana 10. - 12.01.2003. godine u športskoj dvorani Tehničke škole u Virovitici. Isto tako na izložbi su organizirane 2 specijalke i to kingova i strukturnih golubova.

PODACI O IZLOŽBI

Virovitica je i ove godine bila domaćin mnogim kućnim ljubimcima izloženim u izložbenom prostoru športske dvorane, ali i znatnim brojem kojeg su uzgajivači donijeli na prodaju u nedjelju 12.01. na vanjske prostore kod iste dvorane, što ujedno predstavlja jednu od najvećih prodajnih izložbi u R. Hrvatskoj. Tako je ove godine izloženo ukupno 1157 golubova, 100 kunića, 84 komada peradi i 85 primjeraka ukrasnih ptica.

Broj od ukupno 1426 izložbenih primjeraka malih životinja svakako virovitičku izložbu svrstava u sami vrh izložbi po broju eksponata. Svakako sa ponosom ističemo viđenu kvalitetu izloženih

Specijalka Paunaša

eksponata i to naročito u kategorijama golubova king i strukturnih golubova, što dakako možemo zahvaliti vrsnim uzgajivačima ovih pasmina golubova. Iz tog razloga uviđajući potrebu podizanja izložbi na višu razinu, organizirali smo specijalizirane izložbe strukturnih golubova i kingova.

U sklopu specijalke kingova izloženo je 308 golubova u 12 boja kroz kategorije mladih i starih ženki i mužjaka. Svakako o kvaliteti izloženih primjeraka govori i 15 utvrđenih titula šampiona. Posebna nagrada velikog šampiona pripala je gostu

iz Republike Slovačke, jednom od najuspješnijih uzgajivača goluba kinga u Europi - gospodinu GABRIJELU SKOROMASLEJ.

U sklopu specijalke strukturnih golubova ukupno je izloženo 224 goluba i to 8 kovrčavih golubova, 99 perikera, 105 paunaša i 2 kineska golubića. Kod golubova perikera ukupno je dodijeljeno 9 titula šampiona. Najbolju kolekciju izložio je g. D R A G O L J U B KONSTANTINOVIĆ iz Valpova, dugu kolekciju g. DRAGO ANTOLOVIĆ iz Belišća, a 3. kolekciju DARKO GLUMAC iz Virovitice.

Kod golubova paunaša također je dodijeljeno 9 titula šampiona. Najbolju kolekciju izložio je g. BOŽIDAR ŠPOLJARIĆ iz Belišća, 2. kolekciju g. BRANIMIR VUJEVIĆ iz Sesveta, a 3. kolekciju izložio je DRAŽEN PODNAR iz Belišća.

Naravno kolekcije su posebno i nagrađene, a ova specijalka je pokazala da se u susjednim gradovima Belišću i Valpovu uzgajaju najbolji

Specijalka Perikera

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Žuti periker šampion

primjerici struktturnih golubova.

Nikako ne smijemo zaboraviti da je na virovitičkoj izložbi tradicionalno izložen i impozantan broj od 233 primjerka Engleskog velikog gušana i to u 6 boja. I u ovoj konkurenciji dodijeljeno je 9 titula šampiona. Najbolju kolekciju izložio je g. IVAN MIJOK iz Virovitice, 2. kolekciju izložio je g. ĐORĐE ALEKSIĆ iz Suhopolja, a 3. kolekciju g. I V I C A MAROŠEVIC iz Slatine. Još jednom je potvrđeno da su najbolji uzgajivači Engleskog velikog gušana članovi udruge "GOLUB" Virovitica (sva trojica imenovanih). Navedeni podatak potkrepljujemo činjenicom da je g. IVAN MIJOK na 11. izložbi Europa Kluba Engleskih gušana 24.11.2002. godine održanoj u Kapošvaru u R. Mađarskoj osvojio laskavu i hvale vrijednu titulu EUROPSKE MAJSTORA UZGOJA - još jednom iskreno čestitamo. Virovitička izložba zasigurno zauzima posebno mjesto u katalogu Hrvatskih izložbi malih životinja i po kvaliteti suđenja. Naime, organizacijski odbor je Odboru sudaca Hrvatske predložio ponajbolja sudačka imena u Hrvatskoj, (što je Odbor i prihvatio) uz učešće vrsnih sudaca iz Europe kao što su g.

F R A N Z S C H U S T E R međunarodni sudac iz Austrije (druga godina) g. JÖRG STEINWIDDER - međunarodni sudac iz Austrije, g. LASZLO KOVACS - međunarodni sudac iz Mađarske, g. ISTVAN EIBEL - međunarodni sudac iz Mađarske i g. IMRE NAGY međunarodni sudac iz Mađarske. Uzgajivačima engleskog velikog gušana, kingova i struktturnih golubova zasigurno ne treba posebno objašnjavati značenje dolaska imenovanih sudaca u Hrvatsku, budući da su isti u Europi poznali i kao vrsni uzgajivači i kao traženi suci.

U svom radu suci su

ukupno dodijelili 99 titula šampiona i to 74 titula šampiona za izložene golubove, 6 titula šampiona za izložene primjerke kunića, 7 titula šampiona za izložene primjerke peradi, 11 titula šampiona za izložene primjerke ptica i 1 titula u kategoriji izloženih zamoraca.

Zahvaljujemo svim izlagačima, posebno stalnim dugogodišnjim priateljima naše Udruge, među kojima nažalost više nema i gospodina ERDEŠ iz Novske koga se često sjetimo.

ŠTO POSEBNO ISTAKNUTI

Nadamo se da su uzgajivači iz cijele Hrvatske koji su vidjeli našu izložbu znali prepoznati uloženi trud, kako u dosadašnje izložbe, tako i u ovoj izložbi. Zasigurno se virovitička izložba može prepoznati po:

- zavidnom broju izloženih eksponata
- kvaliteti izloženih eksponata posebno u kategorijama golubova (engleskog velikog gušana, kinga i struktturnih golubova)
- tehničkim uvjetima izlaganja (grijani izložbeni prostor, dovoljan razmak između redova, kavez u jednom nivou, trud na ukrašavanju kaveza i izloženog prostora)

Oni su budućnost

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Atrakcija izložbe

- prateće manifestacije (svečano protokolarno otvaranje izložbe, izloženih 105 radova djece 10. osnovnih škola iz cijele Županije, komisijski ocijenjenih i prigodno nagrađenih, poticanje programa "STOP OVISNOSTI" kod mladih u gradu i Županiji, i sl)
- tradicionalno bogata prodajna izložba eksponata koje uzbajivači prodaju van izložbenog prostora - izuzetno dobra prodaja izloženih eksponata - atrakcije izložbe (KAKADU, SIBIRSKI TIGAR)
- izuzetno dobra posjeta u sve dane izložbe - bogata tombola
- izuzetno praćenje od strane medija, kako u promidžbi, tako i tijekom same izložbe i nakon održavanja izložbe - podrška Saveza u organiziranju i promidžbi

STO POPRAVITI

Virovitička udruga već nekoliko godina uzastopce uspješno organizira međudržavne izložbe u kojima tradicionalno učestvuju izlagači iz susjedne Mađarske. Ove godine zahvaljujemo istaknutom uzbajivaču iz Slovačke gospodinu GABRIJELU

SKOROMASLEJ na dolasku na našu izložbu. Pokušavamo u Virovitici dovesti uzbajivače i iz drugih susjednih zemalja (Slovenije, Austrije, BiH, Njemačke) ali nažalost u posljednji tren dolazi do komplikiranih gotovo neobjasnivih situacija, pa tako nismo do sada uspjeli organizirati toliko željenu MEĐUNARODNU IZLOŽBU koju zasigurno zaslужujemo, a nadamo se da ćemo u našim nastojanjima uskoro i uspjeti. .

Također nastojimo izbjegći neželjene sitne organizacijske propuste (osiguranje potpune neovisnosti i potpunog mira kod rada sudaca, zalaganje za nadzor suđenja od strane voditelja suđenja a ne suđenje, popunjavanje kartica strojopisom i slično) Nadamo se da izložba u 2004. godini može nadmašiti sadašnju i kompletnijim prikazom stanja u Katalogu izložbe - unos ocjena u katalog. Nastaviti sa tradicijom organiziranja edukativnih seminara za uzbajivače i članove sudačke organizacije za vrijeme održavanja izložbe.

KOME ZAHVALITI

- svim izlagačima koji su i ove godine bez obzira na loše vremenske uvjete učestvovali u izlaganju - pokroviteljima, donatorima i sponzorima koji su izrazom dobre volje omogućili organiziranje izložbe

- medijima koji su pravodobno učestvovali u izvješćivanju građana o izložbi i zbivanjima na izložbi - svim posjetiteljima koji su posjetom izložbi udruzi osigurali značajna sredstva za daljnji rad, i ujedno nas obvezali u dalnjem radu

- učenicima, učiteljima i nastavnicima osnovnih škola, kao i službi za društvene djelatnosti Ureda državne uprave - Virovitica

te Turističkoj zajednici Grada Virovitice u doprinisu u organiziranju pratećih manifestacija,

- svim ljudima dobre volje koji su na bilo koji način učestvovali u organiziranju naših izložbi

TAJNA DOSADAŠNJE USPJEHA

U dosadašnjem dugogodišnjem radu (26 godina uspješnog rada udruge) članovi udruge mogu sigurno potvrditi da tajna uspjeha zasigurno leži u jedinstvu članstva udruge. Svaki član udruge ima svoje zaslužno mjesto koje mu pripada bez obzira na druge osobne karakteristike člana. Stalan rad na zanavljanju članstva poticanjem uzgoja kod mladih naraštaja, praćenjem njihovog rada na uzgoju, usmjeravanja uzgoja, poticanje uzgoja autohtonih pasmina, aktivno uključivanje u rad Hrvatskog saveza, poticanje širenja i gajenja dobrih odnosa sa drugim udrugama i njihovim članovima, organiziranjem posjeta domaćih, inozemnih i međunarodnih izložbi, poticanje seleksijskog praćenja uzgoja i nabavljanja kvalitetnih uzgojnih primjeraka i slično.

ŽEĆE -

- Nastaviti uspješno raditi i organizirati dobre izložbe, sa ciljem organiziranja međunarodne izložbe. - U 2004. godini zadržati dosadašnju razinu i kvalitetu izložbe uz organizaciju specijalizirane izložbe letača i prevrtića - U 2005. godini zadržati dosadašnju razinu i kvalitetu izložbe uz organizaciju specijalizirane izložbe autohtonih pasmina.

Željko Šerepac

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

10. IZLOŽBA KING-KLUBA HRVATSKE

Virovitica 10. - 12. siječanj 2003.

10. izložba King-kluba Hrvatske održana je u sklopu međunarodne izložbe u Virovitici. Sudjelovali su izlagači iz cijele Hrvatske. Posebna nam je čast bila što je na izložbi sudjelovao i ponajbolji uzgajivač kinga u Europi, gospodin Skoromaslej Gabrijel iz Slovačke. Njegovim dolaskom, kvaliteta, konkurenca, a i sudački kriteriji podigli su se na jednu višu razinu. Trend dolaska stranih sudaca na king izložbe doveo je dva vrlo poznata suca i uzgajivača golubova kingova. To su gospodin Eibel Istvan i gospodin Kovacs Laszlo koji je ujedno i predsjednik King-kluba Mađarske.

Na izložbi je sudjelovalo 32 izlagača s ukupno 308 eksponata i to 243 mlada i 65 stara goluba. Dodijeljene su slijedeće titule "šampiona"
-bijeli mladi.....1:0 Skoromaslej Gabrijel ....SK G 674
-bijeli mladi.....0:1 Basiaco Roberto.....HR G 853
-bijeli stari.....1:0 Skoromaslej Gabrijel.....SK 108
-bijeli stari.....0:1 Toplak

Članovi King-kluba Hrvatske sa sucima Ebel Istvanom i Laszлом Kovačem iz Mađarske i gost iz Slovačke Gabrijel Skoromaslej

Julijo.....	HR K 417	Slavko.....	HR K 139
-plavi mladi.....1:0 Šimunović	Josip.....	-A.O.C. mladi..1:0 Desančić	
Josip.....	HR K 68	Milan.....	HR K 378
-plavi mladi.....0:1 Čižmešinkin	-plavi mladi.....0:1 Čižmešinkin	-A.O.C. mladi..0:1 Desančić	
Mladen.....	HR E 139	Milan.....	HR K 379
-kovani mladi...0:1 Kalamiza			
Slavko.....	HR K 140	Svi šampioni su ušli u "grand finale". Eliminacijom golubova	
-špricani mladi.1:0 Jelić	Stipo.....	došli smo do konačnog poretka	
Stipo.....	HR C 106	pa tako i do "GRAND	
-špricani mladi 0:1 Jelić	Stipo.....	ŠAMPIONA IZLOŽBE"	
Stipo.....	HR C 104	1.Skoromaslej Gabrijel.1:0	
-crni mladi.....1:0 Kalamiza	-crni mladi.....1:0 Kalamiza	bijeli stari	
Slavko.....	HR K 177	2.Čižmešinkin Mladen.0:1 plava	
-crni mladi.....0:1 Kalamiza		3.Desančić Milan....0:1 A.O.C.	
		4.Toplak Julijo....0:1 bijela stara	
		5.Skoromaslej Gabrijel.1:0 bijela	
		6.Kalamiza Slavko.....1:0 crna	
		7.Basiaco Roberto.....0:1 bijela	
		8.Šimunović Josip.....1:0 plava	
		9.Kalamiza Slavko....0:1 crna	
		10.Jelić Stipo.....0:1 špricana	
		11.Desančić Milan....1:0 A.O.C.	
		12.Jelić Stipo.....1:0 špricana	
		13.Kalamiza Slavko..0:1 kovana	

Julije Toplak, Josip Šimunović, Roberto Basiaco, Milan Desančić i Robert Košak

Kolekcije

17 uzgajivača prijavilo je 26 kolekcija po 6 golubova. Zbrojem bodova dobili smo najbolju kolekciju na izložbi. Redoslijed je slijedeći:
1.Desančić Milan.....571 bod
2.Kalamiza Slavko.... 570

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

bodova
 3.Toplak Julijo.....568 bodova
 4.Desančić Milan...567 bodova
 5.Čižmešinkin Mladen....566
 bodova
 6.Desančić Milan....566 bodova
 7.Desančić Milan...566 bodova
 8.Šimunović Josip...565 bodova
 9.Šimunović Josip.....563 boda
 10.Hozlinger Božo..559 bodova
 11.Medić Ivica.....558 bodova
 12.Boljevčan Matija..557
 bodova
 13.Šimunović Josip..549 bodova
 14.Šnajder Željko...547 bodova
 15.Hetrik Franjo.....547 bodova
 16.Presečan Franjo..547 bodova
 17.Vit Milivoj.....544 boda

Najbolja kolekcija je u vlasništvu uzgajivača Desančić Milana iz Labina koji je ujedno i postao "majstor uzgajivača kingova za 2002. godinu"

King-klub se ovim putem zahvaljuje domaćinu, društvu iz Virovitice, a posebno gospodinu Većeslavu Vostrelu na gostoprimgstvu i dobroj organizaciji izložbe

Da bi i dalje uzgoj kingova napredovao u kvaliteti i kvantiteti, King-klub Hrvatske poziva sve uzgajivače kingova da se učlane u klub i svojim radom doprinesu širenju goluba kinga.

Robert Košak

Saski kaluderasti golub, uzgajitelja Ivana Borčića iz Đakova

XI. ME UGRADSKA IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA, VRPOLJE '03

Dana 08. i 09. veljače 2003.godine u prostorijama Doma kulture "Stjepan Radić" u Vrpolju već tradicionalno je i ove godine ugostio brojne golubove,perad i kuniće.Svojim velikim zalaganjem članova udruge kao i brojnim pokroviteljima ova izložba poprima tradicionalni karakter.Odaziv uzgajivača na ovogodišnjoj izložbi bio je prilično dobar.Ljubitelji životinja i svi oni koji su posjetili ovogodišnju izložbu mogli su vidjeti popriličan broj izložbenih eksponata.Zadnji dan izložbe organizirana je prodaja životinja "piaca",gdje su se okupili ljubitelji životinja iz cijele Slavonije.Najbrojniji su bili kao i obično golubovi kojih je ove godine bilo 248 kom.,zatim po brojnosti perad 43 izložbena kaveza,dok je kunića bilo 35 kom.Na izložbi su životinje ocjenjivali suci delegirani od Hrvatskog Saveza i to za golubove: Ivica Žulj(rukovoditelj sudjenja),Željko Ač,Željko Knežević,Duško Balatinac i Krešimir Bošković;za perad Kazimir Vujević i za kuniće Pavo Jarić.Organizator je i ove godine osigurao vrijedne i brojne

Sudačka ekipa u Vrpolju

nagrade.Šampionski naslov osvojili su sljedeći uzgajivači sa eksponatima:

GOLUBOVI:

Mađarski domaći-Branko Vukadin(Gradiste)

Francuski košoa-Zvonko Belavić(Đakovo)

Indijska Lahora-Stjepan Babić(Vrpolje)

Kovrdavi golub - Ivan Sekereš(Đakovo)

Maltezer - Martin Madunić(Čepin)

Florentiner - Rudolf Marguš(Čepin)

Slavonski gačan - Josip Stanko(Đak.Satnica)

King-Eugen Lulić(Kuševac)

-Petar Marković(Osijek)

-Božo Hozlinger(Vuka)

Njemački izložbeni golub-Željko Dukić(Vrbje)

Paučnaš - Mirko Matić(Đak.Satnica)

Norvić gušan-Ivica Žulj(Đakovo)

Bronski gušan - Pavo Ratković(Sl.Brod)

- Zvonko

Valentin(Đakovo)

Eng.patuljasti gušan-Ivica Grgić(Tenje)

Saski kaluđerasti - Ivan

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Kokinkine, uzgajatelja Jakova Vujevića

Borčić(Đakovo)
Blondineta-Ivica Crčić(Jarmina)
Budimpeštanski zrcalasti-Vlado
Jakovac(N.Gradiška)
Opatica-Josip Maričić(Đakovo)
Staparski golub-Dragan
Janković(Trnava)

-Ivan

Kavali(Sl.Brod)
Kineski golub-Miroslav
Sabo(Sl.Brod)
Staronjemački galebić-Mišo
Đuđik(Budrovci)
Južnonjemački letač-Andrej
Mandarić(Višnjevac)
Srpski visokoletač-Marija
Markoš(Vardarac)
Indijski podni prevrtač-Ivan
Milanović(Sl.Brod)
Engleski tipler-Mislav
Gillinger(Ivankovo)

-Marko

Gačarić(V.Kopanica)
Listonoša-Ivica Dukić(Vrbje)

-Zlatko

Rendulić(V.Kopanica)
Dalmatinska zimovka-Željko
Ač(Osijek)
Sisački prevrtač-Franjo
Ač(Osijek)

PERAD:

Brama jarebičasta-Željko
Vuk(Tomašanci)
Biserka-Zoran Josipović(Tenje)
Vijandota patuljsta-Marinko
Francetić(V.Kopanica)
K o k i n k i n a - T o m i s l a v
Puškarić(Sibinj)-Jakob
Vujević(Osijek)
Fenix-Stevo Geci(Tenje)

B a n t a m - K r e š i m i r

KUNIĆ:

Novozelandski bijeli-Ivan
Petak(Semeljci)
Zecoliki kunić-Branko
Musić(Osijek)
Veliki bijelo opaljeni-Stjepan
Babić(Vrpolje)
K a s t o r e x - M a r i j a n
Šimičić(Vrpolje)
Biserasto vjeveričasti-Marijan
Šimičić(Vrpolje)
H a v a n a - P a v o J a r i c
(St.Mikanovci)

Krešimir Bošković

Lahore, uzgajatelja Stjepana Babića iz Vrpolja

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

DESET NAJZASTUPLJENIJIH PASMINA DRŽAVNE U BRODU

Analizirajući zastupljenost pojedinih pasmina golubova , na netom održanoj 11. DRŽAVNOJ IZLOŽBI MALIH ŽIVOTINJA REPUBLIKE HRVATSKE - Slavonski Brod 2003 došao sam do sljedećih rezultata :

TOP 10

1. ENGLEŠKI VELIKI GUŠAN 184 kom.
2. BRODSKI PREVRTAČ 176 kom.
3. ZAGREBAČKI PREVRTAČ 158 kom.
4. KING 114 kom.
5. SISAČKI PREVRTAČ 109 kom.
6. DALMATINSKA ZIMOVKA 89 kom.
7. LISTONOŠA STANDARD 72 kom.
8. PAUNAŠ 67 kom.
9. MEĐIMURSKA LASTAVICA 59 kom.
10. POMERANSKI GUŠAN 50 kom.

Interesantno da je uz kod nas nezaobilaznog Engleskog Velikog Gušana koji je pasmina broj jedan u Hrvata primjetan porast uzgoja svih autohtonih pasmina golubova . Osobito raduje porast uzgoja domaćih pasmina prevrtača koji su očito sve oblubljeniji kod naših uzgajivača golubova . Nisam se niti u snu mogao nadati da će se među prvih deset uspjeti ugurati Dalmatinska Zimovka , te Medimurska Lastavica što je za svaku pohvalu . Samo tako dalje !

Boris Švitek

"BILJE 2002" 2. međugradska izložba malih životinja

Udruga za uzgoj i zaštitu malih životinja "Grlica" iz Bilja i ove je izložbene sezone organizirala izložbu golubova, peradi, kunića i ptica. Izložba je održana u prostorijama Doma kulture u Bilju od 22. do 24. studenog 2002. god.

Kako smo još mладa Udruga ovo nam je bila tek 2. međugradska izložba te se zbog svih posjetitelja, ljubitelja i uzgajatelja nadamo postati tradicionalnom.

Na izložbi je sudjelovalo pedesetak izlagača koji su izložili 300 eksponata. Izloženo je bilo 173 golubova u 19 pasmina, 72 peradi u 15 pasmina, 15 kunića u 3 pasmine te 50 ptica u 6 pasmina. Dodijeljena je 41 nagrada.

Zamjetan je napredak u odnosu na prošlu izložbu i nadamo se iduće izložbene sezone još većoj i kvalitetnoj izložbi.

Alfred Klapka

Brama na izložbi u Bilju

I BILJE ODRŽALO SKUPŠTINU

21. veljače udruga za uzgoj malih životinja "Grlica" iz Bilja održalo je svoju izbornu skupštinu sa sljedećim dnevnim redom:

- izvještaj predsjednika
- izvještaj blagajnika
- izvještaj tajnika
- izbor novog predsjednika
- razno

Na skupštini je bila nazočna velika većina članova i gostiju iz drugih udruga, Čepina, Bizovca,

Izložba u Bilju

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Belišća itd. Nakon pozdrava svih nazočnih dosadašnjim predsjednik Jozo Tadić je podnio izvješće o radu u protekloj godini. Kako udruga postoji tek 3 godine, svi su zadovoljni s učinjenim u protekloj godini.

Tajnik udruge izvijestio je o svom radu i radu udruge tijekom prethodnog razdoblja te problemima i zadaćama koje ih očekuju u budućem radu. Postavili su vrlo ambiciozan plan što svi burno pozdravljamo te se nadamo da ćemo još puno izložbenih sezona boraviti u Bilju na njihovim izložbama.

Nakon izvješća, dužnost novog predsjednika je preuzeo gospodin Marko Perić te se zahvalio na ukazanom povjerenju u nadi da će nastaviti tamo gdje je dosadašnji predsjednik stao, da bi ovu udrugu afirmirao u još boljem izdanju. I mi se nadamo da će tako biti na dobrobit svih uzgajivača i ljubitelja malih životinja.

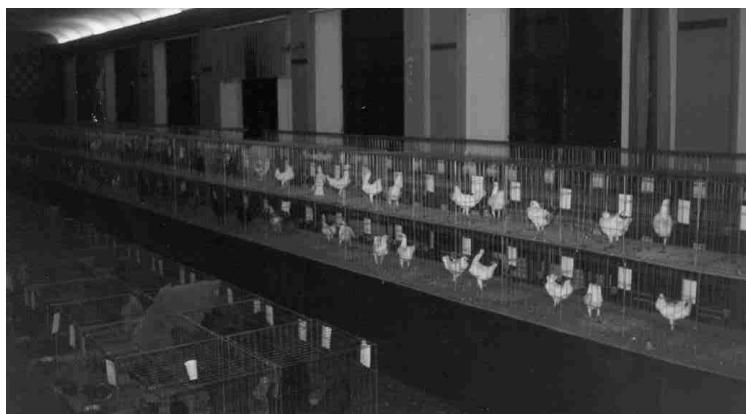
Zvonko Sušenka

OSIJEK 36. međužupanijska izložba malih životinja i 2. specijalna izložba maltezera

Već tradicionalno, u Osijeku, u Sindikalnom domu Tvornice šećera, u vremenu od 31. siječnja do 2. veljače, održana je izložba malih životinja. U nevelikom ali lijepom prostoru, svoje ljubimce su izložili uzgajatelji iz cijele Slavonije i Baranje. Bilo je izloženo 537 golubova, 100 komada peradi, 44 kunića i 66 ptica, dakle ukupno 746 životinja. Suci su dodijelili 53 titule šampiona kod golubova, 12 šampiona kod peradi, 8 šampiona kod kunića i 7 šampiona kod ptica. Ono što ovu izložbu izdvaja od ostalih, istog ranga, održanih izložbi ove izložbene sezone je svakako 2. specijalna izložba maltezera, koja je održana u sklopu izložbe i s time bih htio upoznati golubarsku javnost i naše čitatelje i malo detaljnije je opisati. Naime, iako je ovo tek druga specijalna izložba maltezera u Hrvatskoj (prva je prošle godine također održana u Osijeku) napredak je više nego uočljiv i to je za svaku pohvalu. Ali krenimo redom. 19 izlagača izložilo je čak 161 maltezera u gotovo svim bojama. Ipak najviše

bijelih, njih 59, a 102 u ostalim bojama (crni, crveni, žuti, plavi, bijedoplavi, plavo-kovani, crno-špricani, smeđi i šareni). Golubove su ocjenjivali Josip Šimunović i Vladimir Pavin. Ono što svakako moram istaći je zavidna kvaliteta izloženih golubova gotovo u svim bojama, iako su golubovi u boji ipak bili nešto kvalitetniji. Pred sucima nije bila nimalo laka zadaća. Ali smatram da smo posao odradili u najmanju ruku dobro i s dužnim poštovanjem prema svakoj izloženoj životinji tog iznimno zahtjevnog goluba s mnoštvom ocjenjivačkih elemenata. Da podsjetim, dodijelili smo 13 šampionskih titula, a čak je 15 golubova bilo ocjenjeno s odličnim (96 bodova) i 4 goluba s izvanredan (97 bodova). Dakle bilo je i odličnih golubova sa 96 bodova, a ipak nisu bili šampioni. U tim slučajevima, kada su golubovi iste boje i s istim brojem bodova, uspoređivali smo ih u istom kavezu ili na podu i tek tada se konsultirajući, odlučivali za boljeg. Tu su zaista detalji presudili. Obzirom da je

Specijalna Maltezera u Osijeku

• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Rad sudaca u Osijeku

organizator pred nas postavio zadaću da proglašimo "pobjednika", sve golubove koji su bili ocijenjeni s 97 (njih četir), kao i još tri goluba sa 96 (bijeli, crveni i crni) pustili smo na pod pozornice i metodom eliminacije došli do pobjednika uz suglasnost ostalih sudaca i rukovoditelja ocjenjivanja. Sam tijek tog odabira, odnosno eliminacije tekao je ovako. Prvo smo utvrdili da su golubovi s dobivenih 96 bodova ipak nešto slabiji i bili su odmah eliminirani. Ostale su četiri životinje, od kojih je crna ženka, koja je u samom kavezu, zbog izvanrednog držanja cijelo vrijeme ocjenjivanja, bila "favorit", prva bila eliminirana kao ipak slabija u direktnoj usporedbi s ostale tri životinje. U utrci za "pobjednika" ostala su gbla:

1. Crni mladi mužjak u kavezu br. 159 izlagača Duška Stojanovskog iz Branjinog Vrha
2. Crno-špricana mlada ženka u kavezu br. 127 izlagača Stipe Kolara iz Duboševice
3. Plavi mladi mužjak u kavezu br. 57 izlagača Tadije Jakšića iz Duboševice

Nakon saslušanih svih mišljenja i odvagivanja svih elemenata pri ocjenjivanju, odlučili smo se za eliminaciju goluba pod rednim brojem 3. ostale su životinje pod rednim brojem 1 i 2 i tada su opet

samo detalji odlučili u korist crnog mladog mužjaka pod rednim brojem 1. koji je proglašen "pobjednikom".

Ono što je važno kazati je da su golubovi bili vrlo kvalitetni i da je ovakav način izlaganja pravi put ka još kvalitetnijem uzgoju. Ali tu uzgajatelji moraju pred organizatore postaviti još neke zahtjeve, ma tko to bio. Naime ovaj puta, a to se više ne smije dogoditi, golubovi su bili složeni kako je tko prijavio, bez obzira na boju, spol i starost. Ubuduće uzgajatelji trebaju zahjecati da maltezeri na specijalkama budu složeni u jednom nivou, po bojama (bijeli, crni, crveni, žuti, plavi, bijedoplavi, plavo-kovani

crno-špricani i A.O.C klasa-sve ostale boje), po kategorijama (stari, mladi) i po spolu. Tako će mo sigurno doći do željenog cilja, podizanja kvalitete i unapređenja uzgoja i dati, pomalo već zaboravljeni, takmičarski duh našim izložbama. Na kraju čestitke uzgajateljima maltezera, a i organizatoru ove lijepo i dobro posjećene izložbe, koja je ujedno i bila, na neki način, uvježbavanje i priprema za 12. državnu izložbu malih životinja koja će se održati slijedeće sezone u organizaciji Osječana.

Vladimir Pavin

IVANEC 18. ME UGRADSKA IZLOŽBA MALIH ŽIVOTINJA

IVANEC 03. - 05. SIJEČANJ 2003. GOD.

Društvo uzgajatelja malih životinja "Fauna", Ivanec, ove godine proslavlja svoj 20. jubilej uspješnog rada i djelovanja na području djelovanja podno

Ivan Bakarić sa svojim Bramama

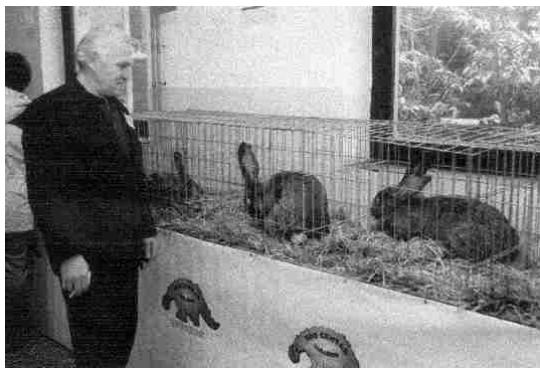
• IZLOŽBE • IZLOŽBE • IZLOŽBE •

Blagajnik društva J. Mendaš pored svojih golubova

Predsjednik društva A. Basarić pored sojih "šampiona"

Najstariji član društva B. Dukarić i njegovi vrhunski Belgijski orijaši

V. Županić sa svojim orpingtonima

planine Ivančice. Od samog osnutka pa do sada društvo je organiziralo osamnaest međugradskih, dvije županijske, pet međudržavnih i dvije nacionalne izložbe i to 1. Državnu

1992.god, i 10. Državnu 2002.god. Na ovoj 18. međogradskoj i 5. međudržavnoj izložbi sudjelovalo je 65 izlagača iz Varaždinske županije, Krapinsko - zagorske,

Međimurske te iz susjedne Republike Slovenije, točnije 14 izlagača iz Ptuja. Na izložbi je bilo prikazano 250 golubova, od kojih je 35 bilo proglašeno šampionima, 87 kunića, od kojih je 15 bilo šampiona, 102 peradi, od kojih 12 šampiona i 61 ptica od kojih 9 šampiona.

Izložba je bila postavljena u prostorijama Srednje škole u Ivancu, a posjetilo ju je u razgledavanju oko 2500 posjetitelja.

M. Basarić pored svojih bijelih orijaša

Branko Lončar

HRVATSKE PASMINE U SAVEZNOJ REPUBLICI NJEMAČKOJ

*Jonathan-Simon, Timohey-Petar i Luka-Michael
(sinovi Petra Jekića) imaju već svoje ljubimce i marljivo
preuzimaju odgovornost kod dohranjuvanja mладунaca*

Prije pet godina započet je rad s hrvatskim pasminama golubova u Njemačkoj i to prvo s pasminom "sisački prevrtač".

Pasmina koja je sa svojim izgledom, umiljatošću i temperamentom brzo pronašla nekolicinu uzgajatelja koji su sisačke prevrtače nastanili u svojim golubarnicima.

Dvije tisuće godine je sisački prevrtač priznat u njemačkom standardu u grupu letača i prevrtača. Od tada su na svim VDT (Savez njemačkog golubarstva) sudjelovali i sisački prevrtači.

Dvije tisuće godine u Nürnbergu sa 36 primjeraka, petorice uzgajatelja.

Dvije tisuće prve godine u

Leipzigu sa 40 primjeraka, četvorice uzgajatelja i dvije tisuće druge godine u Dortmundu 31 primjerak, trojice uzgajatelja.

U Leipzigu 2001. godine uzgoj u crno-srcoстоj boji postigao je titulu "njemačkog majstora". To je samo dokaz da se ova, u Njemačkoj nova pasmina, ravnopravno natječe. Da sisački prevrtači nisu samo izložbeni golubovi nego isto umjetnici u letu dokazali su uzgajatelji iz DFC kluba, koji već dvije godine uporno treniraju i selektiraju sisačke prevrtače u letu.

Za sada sisački prevrtači leti u "otvorenoj klasi" i ocjenjuje se samo pravilno višekratno prevrtanje. Golubovi leti s kućnih golubarnika i letnih gajbi (krletki).

Ovaj rad sa sisačkim prevrtačima ima veliko značenje za našeg goluba, jer s time opravdava svoje ime "sisački prevrtač". Po tome je ova naša pasmina dosegla perfektnu točku jedne pasmine izložbenog i sportskog goluba.

U Njemačkoj su priznati sisački u

jednobojnom i srastom crtežu, dok poneki uzgajatelji imaju tigraste i špicaste golubove.

Protekle godine dva para sisačkih golubova su otišli na daleki istok, u Saudijsku Arabiju, tri para u Švicarsku i jedan par u Englesku. Velika mi je želja i nada da će se naši "siščani" rasprostraniti i u tim zemljama i osvojiti puno uzgajateljskih srca.

Prije nego završim s panoratom sisačkog prevrtača u Njemačkoj napomenuo bih da će se od 04. 01. 2004. godine na 17. internacionalnoj izložbi u Dachau održati prva reklamna izložba sisačkog prevrtača. Ovim putem pozivam sve zainteresirane uzgajatelje iz Hrvatske da se isto uključe sa svojim golubovima. Za sve informacije stojim rado na raspolaganju. Na kraju bih se htio zahvaliti uzgajateljima iz Hrvatske: Radotić Željku, Žugaj Branku, Penić Željku, Kihalić Ivici, Škledar Tihomiru, Rakarić Željku i Vlašić Miljanu koji su zadnjih godina podupirali rad kroz uzgojni materijal.

Lijep pozdrav od uzgajatelja iz Njemačke

Petar Jekić

Ponešto o marljivim uzgajateljima iz Njemačke

Hans-Heinrich Beeckem

Izлагаč i vrhunski trener za golubove u zraku. Višekratni majstor s libanonskim golubovima. Prvi je započeo trenirati sisačke prevrtače za let i uveo ih u DFC klub. Za vrlo kratko vrijeme je zainteresirao par uzgajatelja i svojim radom puno doprineo da se sisački prevrtač rasprostranjuje.

Kolega Hans-Heinrich sa svojim ljubimcima na startnom i sletnom mjestu. Golubovi se tjeraju na komandu s barjakom, a spuštaju na sletno mjesto s golubom droperom

"špiceri" boja kojoj se vraća nova nada

Rasim u odjeljku ženki za vrijeme uzgojne pauze.

Bašalić Rasim

Uzgajatelj sisačkih prevrtača u crnoj boji. Vrlo vrijedan izlagač koji je od početka puno doprineo svojim trudom priznavanju sisačkog prevrtača u Njemačkoj. Pored sisačkih uzgaja sa svojim sinom i orjentalne prevrtače u vrlo dobroj kvaliteti.

Rössler Martin

1998. godine prvi je započeo s uzgojem sisačkih prevrtača u žutoj i žuto srastoj boji. Od početka je sudjelovao na svim izložbama i doprineo da sisački prevrtač ima ovaj status u Njemačkoj. Sa Jekić Petrom posjetio je nekoliko uzgajatelja u Sisku i okolini.

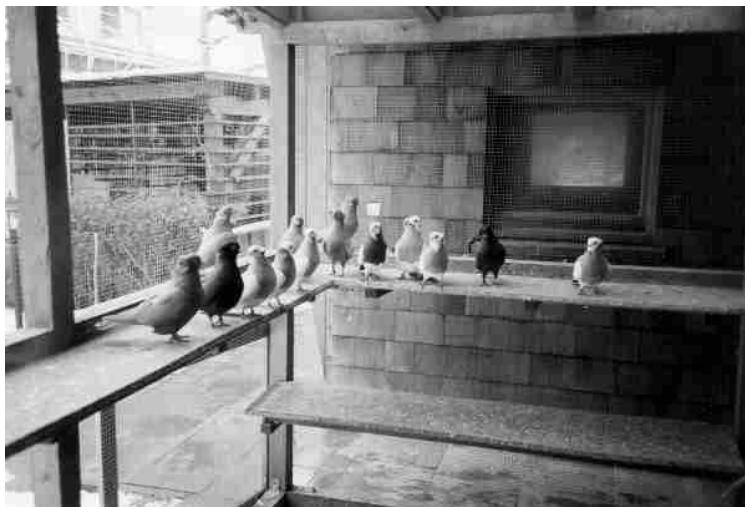
U ruci Rasimov ljubimac.
U pozadini osvojene nagrade
na velikim izložbama

Martin sa vrlo lijepim mužjakom u žuto srastoj boji.

Matias sa sisačkim prevrtačima u vrtu.

Ženke u voljericu Rössler Martina

Letna gajba (krletka) sa jednim izvanrednim prevrtačem u vugastoj boji. U krletci droper. U trenutku kada se u krletku pušta droper golubovi u zraku moraju reagirati i sletjeti na krletku.

Benkfort Matias

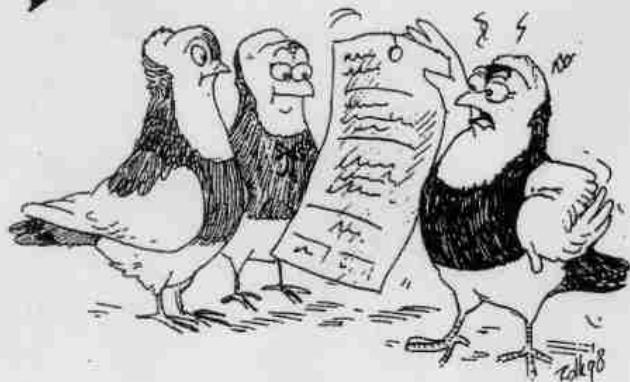
Izлагаč, ali i uporni trener sa letnih gajbi (krletki). Bio je vrlo iznenađen letnim sposobnostima sisačkih prevrtača. Svoje prve sisačke prevrtače dobio je na poklon. Odmah nakon noćne smjene vozio je 600 kilometara da bi došao u posjed sisačkih prevrtača.

Petar Jekić

Auf nach Dachau!

Der Tauben-Club wird 30 Jahre!
Werbenschau Sisiaker Rollen

Sonderschauen
Süd-Osteuropäischer Tümmler,
Russischer Tümmler,
Englischer Kropfen

17. Internationale Rassetaubenschau des Dachauer Tauben-Club 73

am 3./4. Januar 2004 in Dachau Jahnhalle 1865 e.V.

Meldeschluß: 28. November 2003

Besuchszeiten am 03.01.2004 von 9:00 bis 17:00 Uhr

am 04.01.2004 von 9:00 bis 13:00 Uhr

Separate Taubenbörse zu den Besuchszeiten

Dachauer Tauben-Club 73

Ausstellungsbüro:

Norbert Kuschmann Jakob-Schmid-Str. 2 85221 Dachau

Tel. 08131/338810 Mobi. 0170 55 30 477

Die Ausstellungsleitung

• HIT VIJESTI • HIT VIJESTI • HIT VIJESTI •

VELIKI USPJEH HRVATSKIH KINGAŠA NA MA RSKOJ SPECIJALKI Öttveny, Mađarska 3. - 5. siječnja 2003.

Julijo Toplak, Slavko Kalamiza, američki sudac Charles Bacon i Josip Šumunović

King-klub Mađarske organizirao je svoju "specijalku" u gradiću Ötvenyi, u blizini Györa 3. do 5. siječnja ove godine. Na izložbi je bilo izloženo 463 kinga, a golubove je ocjenjivao sudac iz Amerike gospodin Charles Bacon. Sam je ocijenio sve golubove. U petak je ocijenio mužjake, a u subotu ženke. U nedjelju je održao predavanje i odgovarao na pitanja uzgajivača. Opisati će detaljnije način i tijek samog suđenja. Golubovi su bili izloženi po kategorijama i to po boji, spolu (mužjaci, ženke) i dobi (mladi, stari). Golubovi se iznose pred suca u za to pripremljene kaveze po kategorijama. Ocjenjivanje je javno i publika sjedi na tribinama nasuprot prostora za ocjenjivane i prati tijek suđenja. Zapisnički stol samo evidentira broj prstena goluba koji je po redoslijedu e l i m i n i r a n (d r u g i h administrativnih poslova nema). Kad se postavi jedna kategorija za ocjenjivanje, sudac ustaje iz svog kutka za odmor i prvo detaljno pregledava redom sva grla, hvata ih rukom, procjenjuje težinu i

kondiciju, otvara jedno i drugo krilo te rep i pregledava ima li golub nametnika. Pregledavajući tako, obilježava kavez onog goluba koji ga se je dojmio na prvi pogled s crvenom kvačicom, a one koji su ga se posebno dojmili s plavom. Pregledavši sve golubove počinje s eliminacijom i to onih grla koja su najlošija ili imaju nametnike u perju. Pri eliminaciji ukazuje na grešku zbog koje golub ispada iz daljnje

konkurenциje. Kako se eliminacijom prazni izložbeni prostor, sudac stalno prebacuje golubove prema sredini i kontinuirano uspoređuje i vrši selekciju. Ostavi na kraju, po njegovo misljenu, najkvalitetnija grla i proglaši treće, drugo i prvo mjesto. Tada odlazi u kutak za odmor dok se postavi slijedeća grupa za ocjenjivanje. Kada je sve ocijenio, ponovno se prvari kategorija tj. "šampionii" vraćaju u ocjenjivačke kaveze i bira se "grand champion" (šampion izložbe). Počinje s eliminacijom kao i prije, ali više ne objašnjava greške jer su to već najbolja grla. Ipak zapazio sam da pri odabiru sada daje prednost golubovima koji su imali veću konkureniju u svojoj grupi i golubovima čistih boja. Pri odabiru "šampiona izložbe" ostavio je na kraju dva grla između kojih se dugo kolebao. Pobjednik je bio bijeli mladi mužjak uzgajivača Skoromaslej Gabrijela iz Slovačke, a drugo mjesto osvojio je stari crni mužjak uzgajivača

Rad sudaca na mađarskoj specijalki

• HIT VIJESTI • HIT VIJESTI • HIT VIJESTI •

Josip Šimunović s predsjednjim mađarskog saveza, predsjednikom i tajnikom King-kluba Mađarske i sudcem Charlsem Bacon

Kovač Laszla. (Zanimljivo, isti golub je i prošle godine osvojio drugo mjesto).

Uzgajivači su prijavili i kolekcije sa po 6 golubova, koje su postavljene u ocjenjivačke kaveze, a sudac je promatrajući i šetajući ispred kolekcija samo rukom pokazao pobjedničku. Također uzgajivača Skoromaslej Gabrijela iz Slovačke, koji je ujedno bio i najuspješniji uzgajivač na izložbi.

Hrvatski izlagači (ujedno i

članovi King-kluba Mađarske) izložili su samo 13 eksponata i postigli iznimno uspjeh. Slavko Kalamiza je izložio 4 goluba i osvojio:

1. mjesto s kovanim mužjakom, 2. mjesto s crnim mužjakom i 3. mjesto s mladom crnom ženkicom

Josip Šimunović je izložio 5 golubova i osvojio u iznimnoj konkurenciji:

2. mjesto s plavom ženkicom
3. mjesto s bijelim starim

mužjakom

Julijo Toplak je izložio 4 goluba, nije bio u kategoriji prva tri, ali je, što je vrlo indikativno, dva goluba dobro prodao u Austriju i Mađarsku.

Usporedbe radi, 8 izlagatelja iz Vojvodine izložilo je 50 golubova i od tog broja niti jedan golub nije bio u prva tri u svojoj kategoriji.

A najuspješniji izlagač je bio gosp. Skoromaslej Gabrijel koji je izložio 40 golubova i osvojio
-grand šampion
-šampion mladi bijeli mužjak
-šampion stara bijela ženka
-najljepša kolekcija
-najuspješniji uzgajivač

Uz bolju pripremu i veći broj eksponata, organizirani prijevoz u stanju smo postići i daleko više. Ovo je bilo jedno veliko iskustvo i saznanje kako se pripremaju golubovi za izložbu i kako se sudi. Stari uzgajivači, golubarski autoriteti i pojedini suci i nisu bili baš oduševljeni sa suđenjem, mada osobno smatram da je, bez većih propusta, sudac Charles Bacon dobro obavio postavljenu mu zadaću.

Organizacija izložbe je bila dobra, a i druženja u sva tri dana na zajedničkim večerama svih naznačnih izlagača i gostiju iz Njemačke, Austrije i Rumunjske.

Organizacijom izložbi, kvalitetom izloženih grla, dobrom radom king-klubova u Europi, američka dominacija u uzgoju kingova ozbiljno je uzdrmana, posebno golubova u čistoj boji, što je priznao i prošlogodišnji sudac gosp. Bill Harison, a sada i gosp. Charles Bacon.

Josip Šimunović

• HIT VIJESTI • HIT VIJESTI • HIT VIJESTI •

Gosti Hrvatskog saveza na 11. državnoj izložbi Dr Werner Lüthgen i Herr Günter Stach Slavonski Brod 17.-19. siječanj 2003.god.

Kako smo i najavljivali u prošlom broju "biltena", 11. državnu izložbu malih životinja u Slavonskom brodu posjetili su, kao gosti Hrvatskog saveza, gospoda dr Werner Lüthgen, predsjednik sekcije za golubarstvo Europskog saveza, član euopske komisije za standarde i već 36 godina član predsjedništva Njemačkog saveza (VDT) i predsjednik komisije za priznavanje pasmina u Njemačkom savezu. Jednom riječju jedan od najvećih europskih autoriteta u golubarstvu i naš sada već dobro poznati prijatelj i doajen njemačkog golubarstva, autor nekoliko knjiga, gospodin Günter Stach koji će o dojmovima u Hrvatskoj i našem uzgoju, a posebno o našim izvornim pasminama, pisati u niz časopisa kao što su: Deutscher Kleintierzüchter (Geflügel u. Kaninchen), Deutsche Geflügelzeitung, Die Brieftaube,

Tajnik Hrvatskog saveza Vladimir Pavin predaje simboličan poklon gosp. Dr. Werneru Lüthgenu "Vukovarsku golubicu"

Die Rassetaube, kao i Tierwelt (švicarski časopis). Želim naglasiti da su gosti bili vrlo zadovoljni boravkom svih četiri dana u Hrvatskoj, i s onime što su vidjeli na izložbi i samim prijemom, smještajem, odnosom i pažnjom koja im je bila pružena, kako od strane predstavnika

Hrvatskog saveza, grada domaćina tako i svih brojnih uzgajatelja i predstavnika pojedinih udruga s kojima su kontaktirali. Po njihovim riječima to je jedno novo i lijepo iskustvo i doživljaj. Što još kazati? Možda smo se mogli i bolje predstaviti. Sigurno jesmo. U boljem i ljepšem ambijentu same izložbe. Ali ono što je posebno važno, a to smo, vjerujem ostvarili. Prikazali naše izvorne pasmine svih grana uzgoja u iznimnom broju. A to nam je bio cilj. Podsjecam da smo na izložbi imali: 60 medimurskih lastavica, 20 vukovarskih kokošastih golubova, 79 dalmatinskih zimovki, 109 sisackih prevratača, 158 zagrebačkih prevratača, 176 brodskih prevratača, 18 hrvatskih velikih bijeloaljenih kunića, 8 dravskih gusaka, 18 hrvatica i 23 posavske kukmaste kokoši. To je zaista impresivna brojka i to je upravo ono što smo i htjeli pokazati, ali i što se tiče ukupnog broja eksponata (oko 2600), kao i

Josip Šimunović je za goste priredio Slavonski doručak

• HIT VIJESTI • HIT VIJESTI • HIT VIJESTI •

Gosp. Dr. Werner Lüthgen, Vladimir Pavin i gosp. Günter Stach ispred kaveza s Brodskim prevrtačima

Volijera Brodskih prevrtača

Stjepan Huljić u slavonskoj nošnji priprema doručak za goste

kvalitete istih, mislim da je cilj prilikom. postignut, ali o tome drugom

Vladimir Pavin

SUDAČKI ISPITI

Virovitica 11. 01. 2003.

Zbor sudaca Hrvatskog saveza organizirao je, u Virovิตici za vrijeme održavanja međunarodne izložbe malih životinja, polaganje sudačkih ispita za suce višeg ranga sudačkih zvanja za sve grane uzgoja. Ispite su održali međunarodni suci instruktori Zbora sudaca Hrvatskog saveza Za golubove: međunarodni suci instruktori, Zlatko Menges, Vladimir Jagić i Vladimir Pavin.

Za perad: međunarodni sudac instruktor Većeslav Vostrel

Za kuniće: međunarodni suci instruktori, Zvonko Kalabek i Vladimir Ištvanović

Za ptice: savezni sudac instruktor Franjo Valković.

Ispit su položili:

1.Željko Ač iz Osijeka za međunarodnog suca za golubove

2.Darko Glumac iz Virovitice za saveznog suca za golubove

3.Branimir Vujević iz Sesveta za saveznog suca za golubove

4.Božidar Špoljarić iz Belišća za saveznog suca za golubove

5.Željko Knežević iz Trnjana za saveznog suca za golubove

6.Franjo Zirn iz Đakova za međunarodnog suca za perad

7.Kazimir Vujević iz Osijeka za međunarodnog suca za perad

8.Gordan Barjaktarević iz Zagreba za saveznog suca za perad

9.Ivan Bakarić iz Ivance za saveznog suca za perad

10.Branko Musić iz Osijeka za međunarodnog suca za kuniće

11.Ljubinka Duvandžija za međunarodnog suca za kuniće

12.Mladen Funes iz Nove Gradiške za saveznog suca za kuniće

13.Branko Lončar iz Ivance za saveznog suca za kuniće

14.Nenad Kovač iz Osijeka za

• HIT VIJESTI • HIT VIJESTI • HIT VIJESTI •

saveznog suca za kuniće
15.Branko Požeženac iz Virovitice za saveznog suca za ptice
16.Vladimir Kralj iz Virovitice za saveznog suca za ptice
17.Tomislav Radić iz Zagreba za saveznog suca za ptice
Čestitke na uspješno položenim ispitima

Vladimir Pavin

HRVATSKI MAJSTORI Slavonski Brod 17. - 19. 01. 2003. 11.državna izložba malih životinja

Najviše priznanje koje jedan uzgajatelj može dobiti, "Hrvatski majstor uzgoja", po prvi puta se dodjeljivalo na 11. državnoj izložbi u Slavonskom Brodu. Da podsetim, prema "Pravilniku" titulu "Hrvatski majstor uzgoja" izlagač može osvojiti za kolekciju od četiri životinje jedne pasmine, iste boje i različitog spola, ali samo ako je u konkurenciji izloženo najmanje tri kolekcije, trojice izlagača, a konkuriraju za najbolju one kolekcije u kojoj nijedno grlo nije ocjenjeno manje od "vrlo dobar".

Kriterij na prvi pogled i nije strog, ali je, u svakom slučaju, dobro odmjeran, a što pokazuje broj dodijeljenih, bolje kazati, osvojenih titula na 11. državnoj izložbi u Slavonskom Brodu. Posebnu vrijednost nagradi daje činjenica što se sve životinje ocjenjuju pojedinačno i sudac ocjenjivač nema saznanja koje su životinje u kolekciji te nema mogućnosti manipulacije ili subjektivizma pri ocjenjivanju.

Prestižne titule je dobilo samo 12 golubara, 5 peradara, 4 kuničara i 2 ptičara. Dakle sveukupno 23

titule na 2600 eksponata. Iz ovog prvog iskustva možemo zaključiti da neće doći do "inflacije" ove prestižne nagrade i da ćemo takovim načinom stimuliranjem izlagača samo zaoštiti konkurenčiju, a samim tim i povećati kvalitetu izloženih životinja i vratiti, pomalo izgubljen, natjecateljski karakter naših najvećih manifestacija državnih izložbi malih životinja. A primjena ovog pravilnika je obvezna za sve buduće organizatore državnih izložbi. Ono što još moramo precizirati je izgled diplome koji se ubuduće mora vidljivo razlikovati od svih ostalih diploma dobivenih na istoj izložbi. I na kraju čestitke pobjednicima, a to su: (redoslijed po broju bodova)

Golubovi:

- 1.Davorin Pavin,
D.Miholjac.....Brnski
gušan.....384 boda
- 2.Darko Glumac,
Virovitica..Periker.....383
boda
- 3.Slavko
Kalamiza,Beljevina.....
King.....382 boda
- 4.Zlatko Majer,
Sl.Brod.....Brodska
prevrtač....381 bod
- 5.Tihomir Škledar,
Sisak.....Sisački
prevrtač.....381 bod
- 6.Josip Briški,
Sv.I.Zelina.....Zagrebački
prevrtač 380 bodova
- 7.Đorđe Aleksić,
Suhopolje.....Engleski
gušan.....380 bodova
8. Zlatko Menges,
Vukovar.....Engleski
gušan.....380 bodova
- 9.Ivan Mijok,
Virovitica.....Engleski
gušan.....380 bodova
- 10.Zlatko Preksavec,

- Novska.....Pomeranski
gušan.....379 bodova
- 11.Vladimir Čižmešija, D.
Dubrava..Međimurska
lastavica..379 bodova
  12. Ivica Dukić,
Vrbje.....Listonoša
standard....377 bodova

Perad:

- 1.Krešimir Safundžić,
Sibinj....Bantam.....
379 bodova
- 2.Dražen Podnar,
Belišće.....Šabo.....
.....377 bodova
- 3.Jozo Tadić,
Bilje.....Šabo.....
377 bodova
- 4.Vjekoslav Miković,
Sisak....Orpington.....
376 bodova
- 5.Tomislav Puškarić,
Sibinj....Kokinkina
patuljasta...375 bodova

Kunići:

- 1.Milan Bošnjak,
Vladislavci.....Orijaški
šarac.....377 bodova
- 2.Ivan Milanović,
Sl.Brod.....Novozelandski
bijeli.....377 bodova
- 3.Ivan Strmota,
Lipik.....Orijaš.....
375 bodova
- 4.Mladen Strbad, Sv.
Juraj.....Hrvatski veliki
bijeloopaljeni. 374 boda

Ptice:

- 1.Dražen Ferenc,
Ivanec.....Papiga
tigrica.....380 bodova
- 2.Miljenko Zvonar,
Prelog.....Australska
zeba.....378 bodova

Vladimir Pavin

• JESTE LI ZNALI ? • JESTE LI ZNALI ? • JESTE LI ZNALI ? •

"Prijatelj životinja"

U Zagrebu je 1933. godine počeo izlaziti časopis "Prijatelj životinja", koji se bavio problematikom uzgoja malih životinja i obrađivao teme iz kinologije, kozarstva, kunićarstva, peradarstva, golubarstva, ornitologije i akvaristike. Izdavač, vlasnik, glavni i odgovorni urednik i štampar je bio Konstanjšek Martin, zagreb, Frankopanska ul. 8.

Vladimir Pavin

Prvo osječko golubarsko društvo u Osijeku

Dana 9. studenog 1933. osnovano je "Prvo osječko golubarsko društvo u Osijeku" koje je toga dana i održalo svoju konstituirajuću glavnu skupštinu.

Za predsjednika je izabran g. F.Crnković.

U upravni su odbor izabrani: p o d r e d s j e d n i k g . Mülhoffer, tajnik g. S. Staković i blagajnik g. E. Obinger.

Odbornici su gg. I. Flam, P. Švajcer i Gubica

Casni sud sačinjavaju: gg. Zeitz, F. Sax i J. Bobinac.

Tekst iz "Prijatelj životinja", mjeseca za uzgoj životinja, Broj 13, siječanj 1934. godine

Vladimir Pavin

• JESTE LI ZNALI ? • JESTE LI ZNALI ? • JESTE LI ZNALI ? •

MOŽDA NISTE ZNALI ???

... Da je djetelina prvorazredna hrana za perad !

Sve vrste djetelina imaju potrebne sastojke koji su najvažniji za tvorbu jajne mase (dušik, kreč i fosforu kiselinu) i zato je hranjenje, kako ljeti zelenom ili zimi suhom djetelinom veoma korisno iz tih razloga. Osim što se smanji udio zrnaste hrane, djetelina veoma povoljno djeluje na zdravlje peradi, smanjuje debljanje i povećava nesivost.

... Da se mlijeko koristi kao hrana za perad !

Mlijeko i mliječni proizvodi (obrano, kiselo, sirutka, sirevi) veoma su dobra hrana za svu perad (mladi purići obožavaju sir). Mogu se davati kao poseban napitak ili miješati u razna hranjiva kao kaša. Kad se pilići hrane mlijekom, najprije im se mora dati krute hrane pa tek onda mlijeko.

... Da klijava zob povećava nesivost kokica !

Nesivost kokica ovisi o više faktora, a jedan je svakako pravilna ishrana. Da bi mlade kokice lakše pronijele i dobro nosile moramo im davati puno bjelančevina i vitamina što možemo u obliku klijave zobi. To se čini tako da se zob zalijeva mlakom vodom i čim proklijije, daje se kokicama.

... Da pilići koji se rano izlegu neće biti dobre nesilice !

Jako rani pilići (izleženi u prosincu i u siječnju) nisu dobre nesilice u prvoj godini, pošto pronesu već u lipnju i nakon cca. 40 jaja dolazi mitarenje. Takvi su najbolji za klanje. Pilići izleženi u ožujku i travnju najbolje su nesilice, jer pronesu u studenom i prosincu te nastave dalje kroz zimu (uz pretpostavku da imaju pravilnu ishranu i koliko toliko

topli peradarnik).

... Da toplina utječe na nesivost peradi !

Do danas su obavljeni mnogi pokusi o utjecaju topline na nesivost. Dokazano je da niža temperatura ubrzano snižava, a jako niska i odmah prekida nesivost. Više temperature pak ubrzavaju nesivost, a jako visoke je smanjuju, ali ne toliko da je prekinu. U svakom slučaju se kod ovakvih temperatura pospješuje mijenjanje perja ili mitarenje. Za nesivost je najpovoljnija tzv. "obična temperatura proljetnog dana" koja ne smije biti ispod +5 stupnjeva Celzusa.

Emil Dekanić

UPOZNAJMO UDRUGU LJUBITELJA GOLUBOVA ŠTRASER ŠTRASER KLUB

Potaknuti željom za proširenjem uzgoja golubova rase štraser, a u cilju razvjeta i unapređenja uzgoja, osnovali smo 04.03.2001. godine Štraser klub u Varaždinu. Osnivači kluba su uglavnom iz šire okoline Varaždina, a to su: Bogi Ivan, Bogi Mario, Bužanić Josip, Česi Dražen, Božić Đuro, Hofman Matija, Grabrovec Nenad, Horvat Stjepan, Keretić Dragutin, Benčić Vlado, Toplak Julije sen., Toplak Julije i Toplak Igor.

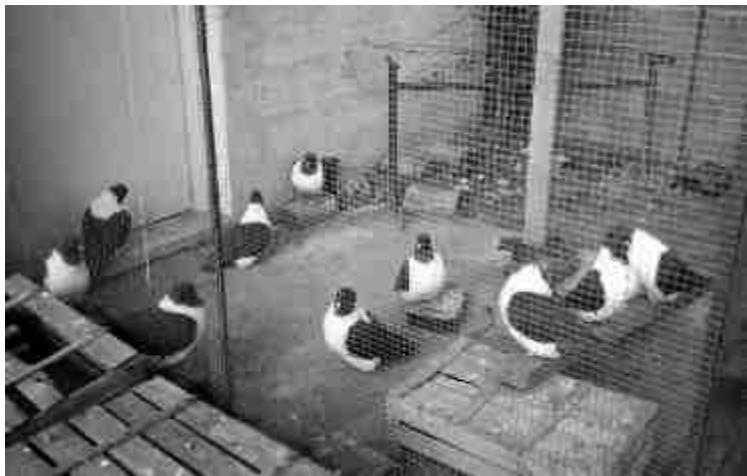
Današnjo članstvo kluba broji 25. članova sa svih područja Hrvatske. Održali smo dvije klubske izložbe sa po 50. komada štrasera zastupljene u četiri

glavne boje (plavoj, crnoj, crvenoj i žutoj). Članstvo je aktivno, svaka dva mjeseca se održavaju sastanci s obilaskom i prikazivanjem matičnih jata,

diskusijom u novim pogledima na usavršavanje pasmine štraser. Novi opis goluba štrasera je modificiran uglavnom na krupnoću i masivnost tijela i

Kvalitetan par crvenih štrasera

Štraseri u golubarniku

glave. Harmonično povezan u skladnu cjelinu velikog širokog i po mogućnosti kratkog. Kratak u odnosu na oblik znači, da kratkoća ne smije potisnuti masivnu i tešku tijelu. Teški golubi su uvijek i neštu dulji. Posebna težnja u uzgoju modernog štrasera je velika i široka dobro zaobljena glava obavezno kod mužjaka, nešto nježnija kod ženki. Čelo kod štrasera se podiže i nije plitko. Mužjaci sa malim glavama i plitkog čela nisu za daljnji uzgoj.

Boji očiju kod nas se uglavnom nije pridavala veća pažnja. Crvene do naranđasto crvene omogućava širi spektar, ali cilj je rubin crveno oko. Golubovi koji nemaju dovoljno crvene boje u očima, a naročito ako imaju kestenjave boje oka ne mogu se smatrati odličnim grlima.

Tako zvane lomljene i deformirane zjenice u obliku elipse nisu za daljnji uzgoj. Obod oka mora da bude uski, a boja u koleraciji sa bojom goluba. Crveni očni okviri kod svih obojenosti mogu biti samo zadovoljavajući, a nikako preporuka za uzgoj. Klun treba da bude snažno razvijen i da dobro zatvara. Treba paziti da boja kljuna bude odgovarajuća i bez

mrlja. Naročito kod svijetlih obojenosti tamnije mrlje prikazuju krivo sparivanje boja ili degeneraciju. Nosne bradavice blage, samo kod starijeg goluba nešto grubije. Snažni vrat zatvara polukružnu liniju sa prsim. Lepršavo perje na vratu daju utisak jačeg goluba ali tanji i dugački vratovi takozvani ?labudasti? smatraju se većom greškom i treba ih potiskivati iz uzgoja. Prsa nikad dovoljno široka i jaka. Duboko držanje sa velikom dubinom prsiju prikazuju rasnu karakteristiku štrasera. Golubove sa užim prsim možemo tolerirati samo rijedih boja i onih sa bijelom prugom. Široka prsa nasadeana su na široka srazmjerno kratka leđa koja moraju biti prikrivena krilima. Golubove otvorenih leđa ne smatramo puno vrednim grlima za uzgoj, također jako iskriviljena grudna kost kod svih obojenosti nije ni u kom slučaju za daljnji uzgoj.

Kod krila harmoniju dobrog držanja daju široka letna perja. Golubovi sa sabljastim krilima su manje vrijedni u odnosu na dobru naležeća krila na repu. Bijelo perje na dolnjoj površini krila i u manjem broju pokazuje nedostatak čvrstocene boje. Rep je nešto dulji od krila sastoji se od dvanaest pera. Kod crveni i žutih

nastalih parenjem sa drugim bojama granična pera repa su rđasto prošarana.

Duboko stojeći golubovi imaju kratke jake i široko postavljene noge, koje ipak ne smiju zglobovima izlaziti van linije oblika. Nokti su u koleraciji obojenosti kljuna. Jedan bijeli nokat kod plavih ili crnih najavljuje degeneraciju, a više njih manje vrijedno grlo. Golub štraser je golub lijepog oblika koji posebno ističe ne prečvrsto ili premekano perje koje treba da bude široko, elastično i ne predugo. Kod pripremljenog goluba ono je naležuće zatvoreno, a ne rastresito koje stvara utisak većeg goluba, prekriveno nepostojeće mase.

Kod cvenih i žutih na štitovima krila završeci perja znaju ?cyjetati?, stvara dojam dlakavog perja, a kod plavih te rijeđe kod crnih pojavljuje se u području pruga. Svjetla letna perja su znak degeneracije i upućuju na hitno uvođenje nove krvi u jato.

Ovaj opis vrijedi za sve obojenosti golubova štrasera, a on se pojavljuje u slijedećim bojama: plavi bez krilnih pruga, sa crnim krilnim prugama, crni, crveni, žuti. S bijelim krilnim prugama u plavoj, svijetlo plavoj, crnoj, crvenoj i žutoj boji. Bijelo ljuskasti u plavoj i svijetlo plavoj boji. Obrubljeni u crnoj, crvenoj i žutoj boji. Plavo kovani, blijedocrveni ? kovani, blijedožiti ? kovani, bijediplavi ? kovani, blijedoplavi sa tamnim ili beskrilnim pruga. Blijedocrveni i blijedo žuti s ili bez krilnih pruga.

U slijedećem broju detaljni prikaz boja pojedinačno.

U tekstu korišten savjet od voditelja uzgoja Njemačkog štraser kluba Hansjorg Gradert.

Predsjednik štraser kluba:

Toplak Julije

Njemački izložbeni golub

Malo će koji golubar poreći ljepotu i određenu draž njemačkog izložbenog goluba, ali unatoč tog priznanja relativno su rijetki oni koji se odlučuju za njihov uzgoj. Kod nas se povremeno pojavi na izložbama, ali to su sve golubovi najviše prve ili druge generacije nakon uvoza roditelja, nakon čega se većinom čitav uzgoj uglavnom gasi. Koji je tome razlog?

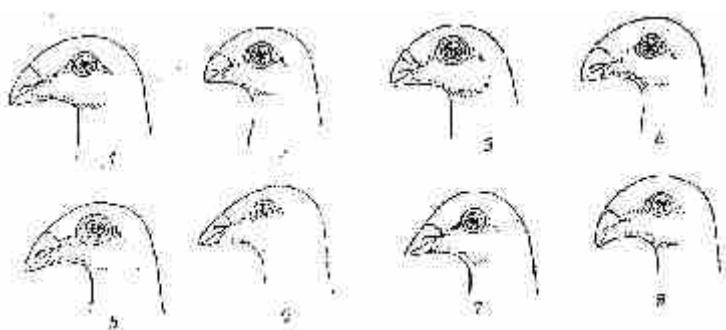
U kratkom pregledu njegovog razvijanja vidjeti ćemo da je to relativno mlada rasa golubova te se često javljaju tragovi njihovih predaka što sve bez najstrože selekcije dovodi do nazadovanja kvalitete. Kriteriji za ocjenu kvalitete oblika glave, stava, težine, boje i općeg dojma su prema propisima "Sondervereins Deutscher Ausstellungsbrieftauben Züchter" (koji važe u čitavom svijetu) vrlo su rigorozni i malo bi koji kod nas uzgojeni izložbeni golub druge ili treće generacije dobio na izložbi u inozemstvu prolaznu ocjenu. Stoga je nužno povremeno ubacivanje svježe krvi iz uvoza, ali prilike kod nas u posljednjih nekoliko godina nisu tome pogodovale. Pribrojivši tome i njihovu relativno slabu plodnost (najviše 2-3 mladunaca godišnje) dobivamo i odgovor za njihovu slabu zastupljenost kod nas, iako su golubari u Hrvatskoj poznati da itekako cijene lijepu životinju.

C.H.Engelman dao je lijepi prikaz nastanka te plemenite rase golubova pa ćemo u kratko upoznati naše čitaocе s njihovom povijesu i glavnim karakteristikama.

Njegov uzgoj i selekcija prema zamišljenom idealu započeo je početkom prošlog stoljeća i to u Njemačkoj i Engleskoj, a s ciljem da se uzgoji lijep golub listonoša za izlaganje na izložbama. Iz velike mase putničkih listonoša

izabrali su vješti uzgajivači odgovarajući materijal za zamišljeni uzgoj, dajući prvenstvo golubovima koji nisu bili samo odlični letači već su se isticali plemenitošću, harmoničnim oblikom i ljepotom. Ovi lijepi golubovi listonoše, koji po svojemu tipu ne nalikuju današnjem golubu takmičaru, neposredni su predci našem izložbenom golubu. Poticaj za uzgoj je bez sumnje nastao od novostvorenog engleskog goluba "Homer" i "Antverp", koji su u to vrijeme osvanuli na izložbama. Budući da je engleski ukus o ljepoti ipak bio različit od ukusa njemačkih uzgajivača, potonji su otišli svojim putem. Oni su u narednim godinama križali oglednog goluba tipa "Antverp" galebića, bagdetu, engleskog dragona kao i druge rase. Ta su križanja donijela nazadovanje u odnosu na ono što su željeli postići. Rezultat je bio očito negativan ako se usporedi s početnim materijalom te se takav stihijski uzgoj pokazao da je bez svrhe, a s obzirom na čitavu formu i oblik glave, pravi promašaj. Kao posljedica toga još i danas, unatoč najstrože selekcije, po neki putu se u uzgoju javljaju oznake nekad ukrižanih rasa kao bagdetin kljun, galebički ovratnik ili tzv. "riža", prevelika razdjelna nosna bradavica, podbradak od ubaćenih "wamentaube", što se sve kod današnjih izložbenih

golubova smatra kao gruba greška. Iako su na izložbama mišljenja uzgajivača bila vrlo različita, svaka grupa je bila uvjerenja da je upravo njihov tip onaj pravi koji se traži, što je došlo do izražaja u pogledu oblika glave i profila, bili su prisiljeni brzo se sporazumjeti. Osnivanjem prvog specijaliziranog društva uzgajivača izložbenih golubova listonoša 5. 01 1908. godine u Leipzigu, a dvije godine kasnije 19. 02. 1910. godine izdan je općenito važeći za sve uzgajivače standard, koji je u bitnim crtama i formi njegovog teksta još i danas punovažeći. To je bilo od bitne važnosti za pravac uzgoja i sigurnost starih majstora. Zanimljivo je da su još uvijek zadržali u nazivu "listonoša" jer je sigurno da više nisu bili upotrebljavani za tu svrhu, pošto je uzgoj krenuo u potpuno drugom pravcu. Dana 15. 01. 1921 uslijedilo je osnivanje "Verbandes Deutscher Schönheitsbrieftauben-vereine" (Savez njemačkih udruženja za ljepotu listonoša) Konačni je naziv goluba bio "Deutsche Ausstellungsbrieftauben" (njemački izložbeni listonoša). Strogo poštujući zadani standard rasa se uskoro istakla na temelju svojevrsne ljepote, plemenitog izgleda, vitalnosti te postaje najviše uzgajana vrsta rasnog izložbenog goluba Njemačke i razumljivo najzastupljenija rasa

ZAŠTO CIJEPLITI?

golubova na izložbama. Jedan primjer kako su po Langu bile klasificirane samo pogreške glave (što nam daje uvid u strogost standarda)

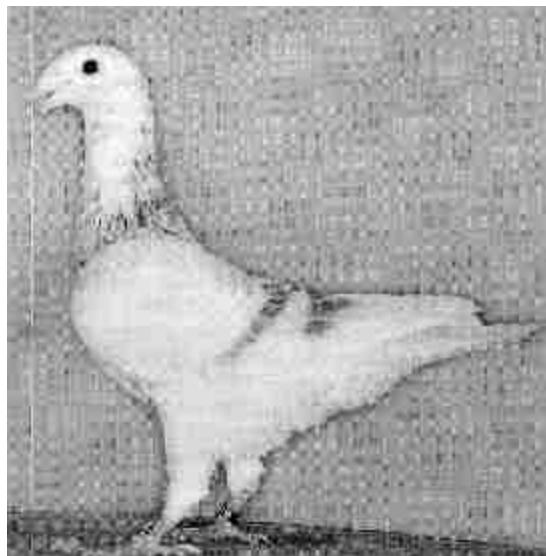
- 1-predugačko lice, ali s još boljom supstancom kljuna
- 2-prekratko lice nazvano "kurzbeak"
- 3-tip primjerka "antverp"
- 4-tip primjerka "homer"
- 5-tip bagdete
- 6-glava letača
- 7-tip jarebice
- 8-suviše olučns glsva

Dolaskom nacista na vlast u Njemačkoj zakonom je bilo zabranjeno držanje golubova listonoša (tu je povlasticu imala samo vojska i strogo kontrolirani

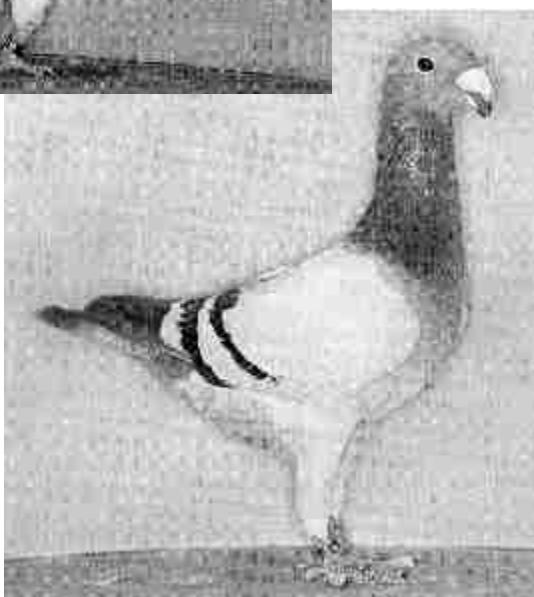
rijetki pojedinci koji su uzgajali uglanom za vojsku) uređeno je da se ta rasa golubova zove samo "Deutsche Schautaube". Taj je naziv konačno i bio ispravan pošto ti golubovi sa takmičenjem više nisu imali nikakove veze, a radi raznih ukrštanja, povećane težine i bitno izmjenjenih odnosa kostura i mase mišića nisu bili za to više ni sposobni. Unatoč toga ako se drže u slobodnom ispuštu rado lete na obližnja polja i sigurno pronalaze svoju nastambu.

Nastavak u slijedećem broju.

Zdenko Lacković

Njemački izložbeni golub bijedo žuti sa žutim prugama

Njemački izložbeni golub plavi sa crnim prugama

Zdravlje peradi i golubova jedan je od osnovnih čimbenika za uspješan uzgoj. Uz upotrebu raznih mineralnih sredstava i higijene u nastambama gdje žive, važan faktor u očuvanju zdravlja kod golubova i peradi (naravno i kod drugih životinja) je i cijepljenje protiv raznih bolesti.

Cijepljenje je aktivna zaštita jedinke protiv bolesti za koju postoji cjepivo. Glavna odlika dobrog cjepiva je da ono nije štetno za opće zdravlje životinje i da ne umanjuje proizvodne sposobnosti iste, već je čini otpornom i imunom na bolesti protiv koje je cijepljena, naravno, ne smije biti osnova za pojavu drugih bolesti.

Zaštita organizma ne nastaje odmah nakon primjene cjepiva već nakon 4-5 dana pa do nekih 15 dana, zavisno od vrste cjepiva. Za to vrijeme organizam stvara antitijela koja štite organizam od određenih bolesti za kraće ili duže razdoblje.

Životinje koje cijepimo moraju biti zdrave. Poželjno je da su to zrele životinje, da su ujednačene po težini i da normalno uzimaju hranu i vodu. Nije poželjno cijepliti životinje koje su slabe ili su zakržljale, zaostale u rastu i sl. Svako cjepivo štiti organizam određeno vremensko razdoblje, a nakon tog vremena prestaje zaštita organizma.

Uzgajivač sam određuje koje će cjepivo koristiti i protiv kojih bolesti želi zaštititi jato. Prije cijepljenja najbolje je da se uzgajivač savjetuje sa stručnom osobom, ili sa osobom koja ima iskustva sa cijepljenjem, sa vrstama bolesti koje su najčešće na ovome području itd.

Važno je da se zapamti (najbolje zapisati) kada je jato cijepljeno i protiv koje bolesti, da bi se na

Cijepljenje mladunca - potkožno

vrijeme znalo kada treba ponoviti cijepljenje jata.

Kod nas uzgajivači najčešće sami cijepi svoja grla. Pri tome bi trebali obratiti pažnju na to kako držati cjepivo, na kojoj temperaturi (obično je to na 4-8 stupnjeva na tamnom mjestu), i kad mu ističe rok trajanja. Cjepivo sa prođenim važećim rokom najbolje je ne koristiti jer ono ne garantira nikakvu zaštitu, a neka od njih mogu biti i toksična. Treba znati gdje se i kako daje određena vrsta cjepiva (potkožno u predjelu vrata, u butni mišić...). Kod nekih cjepiva važno je i vrijeme u kojem se moraju potrošiti nakon otvaranja samog (to je obično par sati).

Danas na tržištu postoji veliki broj različitih cjepiva za različite bolesti i sa različitim vremenskim trajanjem imuniteta.

Osnovno je da se prije svake upotrebe cjepiva treba dobro pročitati uputa proizvođača. Da bi jato ostalo zdravo potrebno je na vrijeme ponoviti cijepljenje, tj. u trenutku kad prestaje djelovanje staroga cjepiva (nakon određenog razdoblja) treba ponovno cijepiti jato. Nažalost u Hrvatskoj danas ne mali broj uzgajivača ne cijepi svoja grla, već im u vodu i hranu dodaje samo neka mineralna sredstva misleći pritom da su sa

time sve riješili i dobro zaštitili svoja jata. Dio njih se opravdava i na visoka finansijska izdavanja za cjepiva, koja su djelomično istinita, ali nema veće štete kad nekome ugine dio jata, a u nekim slučajevima i cijela jata, a tu onda dolazi na vidjelo da cijena zdravlja nikad nije preskupa.

Moramo naglasiti da veći dio europskih uzgajivača cijepi svoja jata i da smanjenom zaštitom naših grla otvaramo plodno tlo za razvoj različitih bolesti u našoj zemlji. Zato bi se trebala provesti bolja edukacija u samim udrugama i klubovima i da svi njihovi članovi saznanju što više o različitim bolestima, o njihovim katastrofalnim posljedicama i sa čime i kako se boriti protiv njih.

Gordan Bajraktarević

PARAZITI PERJA

Najčešći vanjski paraziti golubova su perojedi. Osnovna hrana im je perjana supstanca, a ponekad perut sa kože i krv domaćina. Kod pojave malog broja perojeda štete na perju su neznatne, ali kad se namnože u stanju su uništiti toliko perja da golubovi nisu u stanju normalno letjeti. Golubove napadaju

dvadesetak vrsta od kojih su najčešće Columbicola Molumae, Sampanulotesa, Bidentatus Compar, Hohorstiella Gigantea Lata, Columbicola Columbae (najčešći od navedenih).

To su paraziti bez krila koji su dosta nalik na uši od kojih se razlikuju po načinu hranjenja. Kod ušiju usta su podešena za sisanje krvi, dok su kod perojeda podešena za drobljenje tj. za jedenje perja. Štapićastog su oblika veličine otprilike od 2,0 do 2,8 mm, a širine od 0,20 do 0,40 mm te se mogu primijetiti prostim okom. Najprimjetljiviji su sa unutarnje strane letnih pera i repa. Tijelo im je plosnato obloženo dlakavom košuljicom i sastoje se od glave, prsa i trbuha. Boja im je od svijetložute do tamnosive, pa se lako primjećuju na svjetlijem perju. Na glavi se nalaze usta sa vilicom prilagođenom za griženje i žvakanje kao i 2-3 pipka. Na prsima se nalaze tri para nogu koje su sastavljene od po tri dijela. Zadnji dio završava malim kandicama u vidu štipaljki pomoću kojih se zakvače za perje. U trbuhu su smješteni organi za probavu i spolni organi.

Ženka leže (u perju) ovalna sjajno bijela jajašca. Može ih leći grupno ili pojedinačno koje pomoću ljepljive izlučevine zalijepi za perje.

Iz jajašaca se poslije 5-10 dana izlegu ličinke po izgledu slične odraslima, naravno sitnije i nemaju još razvijene spolne organe. Poslije tri presvlačenja postaju spolno zrele jednike. Kompletan razvojni ciklus im traje oko mjesec dana, a život odraslih jedinki oko 2-3 mjeseca. Samo jedan par perojeda u stanju je za vrijeme svog života producirati i do 100 tisuća potomaka.

Zahvaljujući ujednačenoj toplini i vlazi perja, perojedi se mogu razmnožavati tokom cijele godine.

Ako dođe do uginuća i hlađenja

domaćina (u ovom primjeru goluba) perojedi se počnu skupljati na gornjoj površini perja i u predjelu glave i vrata. Izvan tijela domaćina perojedi ne mogu preživjeti, ugibaju u roku od par dana. Perojedi se šire putem dodira jedinki koje su već napadnute sa parazitom na one koje još nisu. Najčešće se to događa na izložbama ili putovanju na natjecanja, prenose ih i divlji golubovi, grlice, vrapci...

Jedući perje perojedi stavarju rupe na perju pa takve jednike nisu za izložbe niti za letačka natjecanja.

U borbi protiv perojeda koriste se ona sredstva koja su efikasna na vanjske parazite a ujedno su neškodljiva za samog goluba.

Najjednostavniji način je zaprašivanje grla ispod krila i repa te po predjelu trbuha i vrata. Treba izbjegavati dodir insekticida s očima, nosom i ustima.

Pored goluba mora se tretirati i čitava nastamba. Tretiranje treba provesti ponovo nakon 5-7 dana zbog novo izleženih ličinki.

Danas na tržištu postoji mnogo insekticida koji djelotvorno uklanaju perojede sa golubova, također i sredstva za tretiranje nastambi gdje golubovi borave. Preventiva se sastoji u tome da se golubovi redovito tretiraju protiv ovih nametnika pogotovo ona grla koja se vraćaju sa izložbi i letačkih natjecanja.

Golubovima treba omogućiti i da sami održavaju higijenu perja tako da im se redovito daje voda za kupanje. Na tržištu također postoje razne soli koje se dodaju vodi za kupanje koje znatno utječu na dobru kvalitetu perja i automatski na cijelokupan izgled i kondiciju golubova.

Iz razne strane stručne literature prilagodio
Gordan Bajraktarević

STRUKTURNI GOLUBOVI

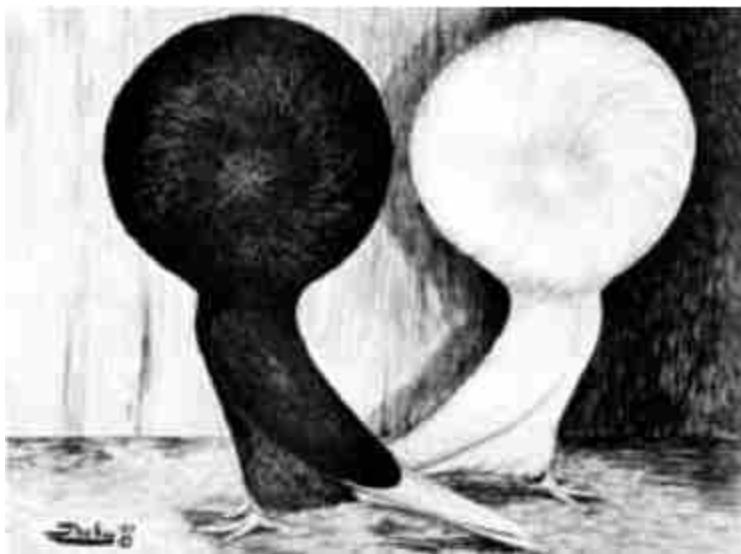
Ova grupa se sastoji od sedam bitno različitih vrsta golubova. Svi imaju izrazito zajedničko oblikovanje pera. Paunaši i šubaraši potječu iz Indije. Sve karakteristike svoje vrste dobili su u srednjoj Evropi. Oni su oblikovani po našim idealnim predodžbama. Nada staroholandskim kapucinerima i indijskim paunašima je proces usavršavanja vrste završen. Oni predstavljaju početne faze razvoja šubaraša i paunaša. Laicima se stoga čini da su oni prirodna stvorenja. Kovrčavi golub potječe vjerojatno iz jugoistočne Europe, njihovo porijeklo nije sasvim razjašnjeno. Smalkandenski golub je u drugoj polovici prošlog stoljeća uvršten u grupu struktturnih golubova, pošto su njegova glavna obilježja vrste sličnije struktturnim golubovima nego obojenim, čijoj grupi je do tada pripadao. Tom pogrešnom klasificiraju dosta je doprinijela njegova Tirinška domovina. Slično se desilo s kineskim golubom, nekad je bio deklariran kao kineski galebić, danas važi kao izraziti struktturni golub što svakako i jeste. Kineski golubovi ne potječu iz Kine. Na

osnovu svog porijekla pripadaju sjeverno afričko-španjolskoj rasi.

Struktturni golubovi mogu se naći u mnogim zemljama u kojima se uzgajaju rasni golubovi, mada njihovi uzgajivači imaju različite predodžbe o njihovim idealima rase. Danas ipak postoje postupno izjednačavanje ukusa i na taj način približavanje pojedinih tipova. Karakterističan u tom pogledu je razvoj paunaša, nekad je postojao uzgoj te vrste u Engleskoj, Škotskoj, Francuskoj i Njemačkoj verziji, uz različite vrste izvornih vrsta. Danas je prilično jasno usklađivanje shvaćanja o uzgoju paunaša. Kod struktturnih golubova uzgojena su ekstremna obilježja rasa. Usprkos extravaganciji njihovim uzgajivačima je uspjelo da kod svojih životinja održe sposobnost da se bez problema razmnožavaju. Poželjno je da i nadalje rasnim obilježjima svojih životinja posvete punu pažnju. Plodnost struktturnih golubova je u biti ovisna o njihovoj svršishodnijoj brizi. Oni su relativno robusni, dakle ne treba ih se razmaziti. Briga o mladuncima ne predstavlja

Paunash

Američki idealni crtež perikera

posebnu poteškoću. Ako ipak bude razočarenja onda je to u pravilu posljedica uvjeta u kojima žive golubovi. I onako posjeduju uzgajivači struktturnih golubova često drugačiji stav prema uzgoju rasnih golubova nego na primjer uzgajivači obojenih golubova. Često se može čuti da su struktturni golubovi luksuzni golubovi, zato osjetljivi te zahtijevaju posebnu njegu, a treba im i omogućiti luksuzne golubarnike. Takovi savjeti svjedoče o naučenom neznanju. Možda su golubovi drugih rasnih grupa preko generacija doživjeli omekšavanje strano svojoj vrsti no struktturni golubovi ne trebaju nikakvu posebnu pažnju.

M ožda mogu ponеkад golubinjaci u obliku tornja izgledati šik i možda su sami za sebe privlačni za promatrače, no ne dopuštaju usmjereni i kontrolirani uzgoj. Struktturni golubovi su najbolje smješteni u vrtnim golubarnicima koji su blizu zemlje. Oni ne zahtijevaju više mjesta od ostalih golubova. Da bi se životinje mogle slobodno razvijati kavez ne smije biti premalen. Šubaraša čiji je vid posebno ograničen nakon

mitarenja ne bi trebalo smještati u kavez s ostalim prije svega nemirnim golubovima.

Struktturni golubovi se rado sunčaju, pa im se to ne smije ograničavati. Puno sunca trebaju mala tijela, koja zbog ekstremnog stvaranja perja moraju izvršiti enormnu zadaću. Struktturnim golubovima koji nisu visoko rasni može se dozvoliti slobodan let.

Usljed svog bogatstva perja struktturni golubovi ne zahtijevaju ni više ni manje njege od ostalih rasnih golubova. Neophodno je kupanje dva puta tjedno u čistoj vodi, a u periodu mitarenja s dodatkom soli za kupanje. Mladim životinjama dovoljno je jedno kupanje tjedno do njihove druge faze u razvoju. Kada se golubovi naviknu na redovno kupanje nije potrebno da ih se čisti i kupa pred izložbe. Za borbu protiv perojeda stoje uzgajivaču relativno bezopasna zaštitna sredstva na raspaganju. Trebalo bi mu preći u naviku da redovito kontrolira perje.

U uobičajenu pripremu za uzgoj spada obrezivanje strukture. Kod Šubaraša je to dio pera koji ometa

vid, kod paunaša je to lepeza na obje strane, a kod šmalkandenskih golubova je to lančano perje.

Uzgajivač struktturnih golubova treba pažljivo pripremiti izložbu svojih životinja. Od paunaša se traži plemenitost, od Šubaraša plemenitost i stav to znači da mora imati ispravno držanje. Struktturni golubovi su po prirodi mirne životinje ipak kod približavanja promatrača znaju lokneri, šmalkandenski, kineski i kapucineri nemirno letjeti po kavezu. Oni su kod ocjenjivanja apriori oštećeni. Ipak svu svoju raskoš perja prezentiraju samo dok miruju. Navikavanje na kavez je stoga bitno. Golubovi se trebaju naviknuti na palicu sudca, kao i na to da nakon laganog dodira s palicom zauzmu idealni stav. Životinje to mogu naučiti uz strpljenje i pametno učenje, podrazumijevajući visoku rasnu vrijednost goluba. Uzgajivač životinja za izložbu treba paziti na prikladni transportni kovčeg, posebno kod Šubaraša i paunaša. Najbolje je kada uzgajivač ima mogućnost da svoje golubove sam stavlja u izložbeni kavez, ali bez obzira treba im u transportnom kovčegu omogućiti što više mjesta. Kovčeg treba biti tako visok i širok da se strukture ne oštete.

KOVČAVI GOLUB

Kao posljedica mutacije uspjelo je ljubiteljima u jugoistočnoj Europi uzgojiti golubove s kovčama na štitu krila. Kovčavi golubovi su u srednjoj Europi poznati od početka sedamnaestog stoljeća. U prvoj polovini osamnaestog stoljeća uzgajali su se u Njemačkoj i Engleskoj kovčavi golubovi kao kuštravi golubovi. Naziv koji je nekad isto

Jedinstvena struktura krilnih štitova

tako bio ispravan kao danas kovrčavi golub. Tek u prošlom stoljeću uzgajivačima je pošlo za rukom da kroz usmjereni uzgoj postignu savršenstvo u kovrčama s oblikom vadičepa na štitu krila. 1905. godine osnovano je posebno društvo uzgajivača kovrčavih golubova u Njemačkoj koje je postiglo velike uspjehe s tom vrstom golubova.

Kovrčavi golub je snažan, srednjeg tijela i širokih prsa. Karakteristična su kovrčava pera na štitu krila, koja zahtijevaju relativno labavo perje. Srednje velika glava je lagano savijena. Svi obojeni golubovi imaju glatko perje na glavi jedino bijeli golubovi imaju kapu. Boja očiju je narandžasta do crvena, isto tako i kod bijelih golubova. Rubovi oka su bijedi. Ništa manje, važna je boja kljuna ona je crna kod crnih i plavih, boje tamnog roga kod crvenih, boje svjetlog roga kod žutih i svjetla kod bijelih. Snažnom tipu tijela odgovaraju vrat, prsa i leđa koja lagano padaju. Treba obratiti pažnju na veliki krilni štit. Obzirom na ciljeve uzgajivača treba duljina pera biti velika, ali prevelika dužina isto kao i premala smanjuje vrijednost. Isto tako treba paziti na zatvoreni oblik repa. Kovrčavi golubovi su bez čarapa, mada nije pogrešno

kratko perje na nogama, srednje dugačke gaće imaju samo bijeli kovrčavi golubovi s kapom. Posebnu pažnju zasluzuje oblikovanje kovrči na krilnom štitu. Kod svakog pera krilnog štita postoji zatvorena kovrdža. Dobro kovrčava pera su dva do tri puta uvijena. Crne krilne trake kod plavih golubova nisu kovrčave.

Kovrčavi golubovi se razlikuju u pet boja: to su crna i bijela te plavo-, crveno- i žuto bijeda. Boja kod crnog je čisto crna, kod bijelog bez primjesa žutog. Boja kod plavo bijedog je svjetlo ili tamno plava. Perje na repu i krilu je plave boje i nema primjesa boje rde. Također na repu zahtijeva se traka. Kod crveno bijedih boja treba biti kao crvena krovnog crijepe. Glava je svjetlo bijeda

bez primjesa bijelog perja, tamnija je boja gornjeg dijela glave. Vrat, prsa i krilne trake su crveni. Letna pera krila i rep su bijeli. Unutarnja zastavica krila dakle nevidljivi dio može biti crvene boje. Boja krilnog štita je svjetlo do tamno crveno bijeda. Kod žuto bijedih se osnovna boja sastoji iz jedne lijepo sočne gotovo zlatno žute boje. Podjela boje odgovara onoj kod crveno bijedih. Boja pokrivača repa završava bojom leđa.

Glavna obilježja vrste kod kovrčavih golubova su struktura pera, oblik tijela, boja perja i kljuna.

Kada se uzima u ruku kovrčavi golub treba biti oprezan. Najprikladnije je da se golub uhvati ispod prsa da se ne stisnu kovrče. Treba upozoriti na umjetne zahvate čiji je cilj stimuliranje stvaranja kovrča. Postoji dovoljno specijalista koji svakom početniku rado pokazuju primjenu stvaranja takovih kovrča i stoje pri ruci osim savjetom i pomoći, kada se radi o tome da se kovrčavi golub optimalno pripremi za izložbu.

Ova vrsta je vrlo rasprostranjena i s puno uspjeha ostvaruje se uzgoj svih boja.

Mihajlo Klobučar

Kovrčavi golub

BANTAM

Nastavak iz prošlog broja

Srebrnovrata: Pijetao: glava, vrat i sedlo srebrnobijeli s uzdužnim crnim crtama. Ramena i leđa bijela, primarna letna pera crna, izvana bijelo obrubljena, sekundarna letna pera crna, izvana bijela. Rep i krilne trake crna sa zelenim sjajem. Prsa, trbuhi bataci crni. Velika greška: jaki tragovi žute boje, smeđe na ramenima i leđima, jaki crtež prsa i bataka, jako naglašene ili nedostatne uzdužne crne crte (glave, vrata, sedla)

Koka: glava i vrat bijeli s uzdužnim crnim crtama. Perje plašta sivosrebrno s crnim osjenčanjem i svijetlim crtežom živca. Prsa boje lososa. Bataci, trbuhi i rep sivi. Velike greške: tragovi smeđeg na glavi, presvjetlo ili smeđkasto perje plašta, svijetlo obrubljeno, nedostatak crteža živca, osjenčanost perja plašta gruba ili tvori trake. Kljun, noge i boja očiju kao kod zlatovratih bantama.

Narančastovrata: Pijetao: glava, vrat i sedlo nježno narančaste boje s uzdužnim crnim crtama. Ramena i leđa tamno narančasto-crvena. Primarna letna pera crna, izvana žuto bijelo obrubljena. Sekundarna letna pera iznutra tamno smeđa, izvana blijedožuta. Rep i krilna traka crni sa zelenim sjajem, prsa, trbuhi i bataci crni. Velike greške: pretamna zlatna boja pozadinskog perja vrata i sedlišta, isprekidanost uzdužnih crnih crta (vrata, sedlišta,) puno smeđeg u vanjskim razdjeljcima sekundarnih letnih pera, jak crtež prsa, bataka i stražnjice. Srpovi s tragovima narančaste boje.

Koka: glava i vrat nježno narančaste boje s tamnim uzdužnim crtama. Perje plašta

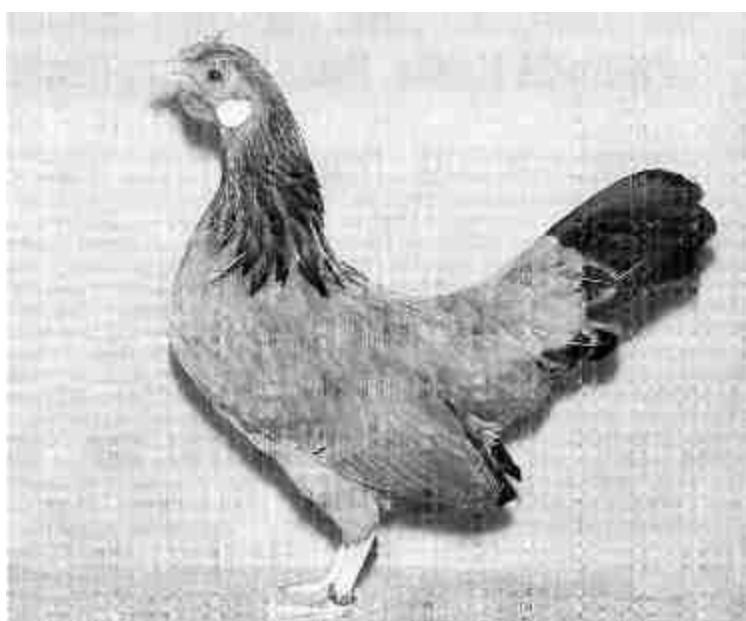
svijetlo smeđe s crnim osjenčanjem i svijetlim crtežom živca. Prsa boje lososa, bataci, trbuhi i rep sivi. Noge bijele, kljun i nokti svijetlo rožnati. Oči narančastocrvene: Velike greške: pretamno, zlatno pozadinsko perje vrata, pretamno perje plašta, svijetlo obrubljeno, nedostatak crteža živca.

Divlja: Pijetao: glava, vrat i sedlo smeđecrveni s uzdužnim crnim crtama. Ramena i leđa tamnosmeđa. Veća pokrovna krilna pera (trake) crna sa zelenim sjajem. Primarna letna pera crna, izvana smeđe obrubljena. Unutrašnja strana i vrhovi sekundarnih letnih pera crni, vanjska strana smeđa, tvore trokut krila. Rep duboko crni sa zelenim sjajem. Prsa, trbuhi i bataci crni.

Koka: perje glave i vrata crno s nježnim, uskim, zlatnosmeđim rubom. Plašt smeđ s gustim zeleno blještećim nakupinama-

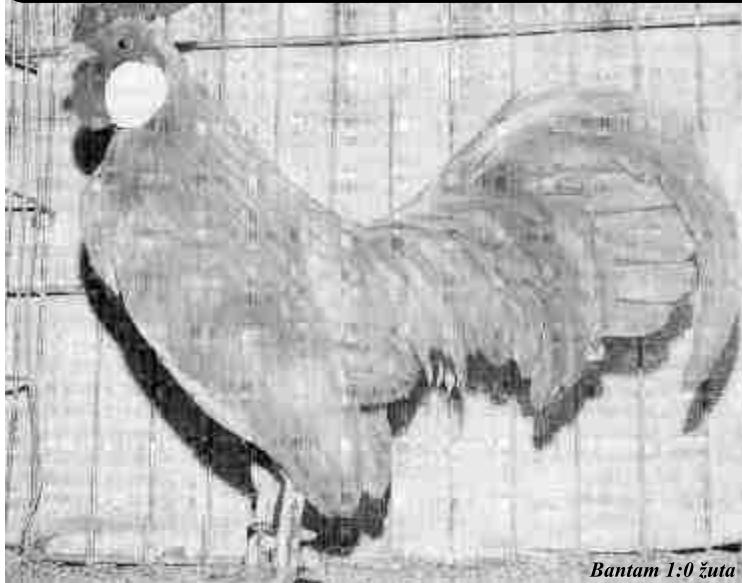
osjenčanjem, svako pero s uskim crnim rubom i žutim crtežom živca. Prsa izrazito boje lososa, na stranama napudrano crnog ruba. Bataci sivo smeđi. Rep crn, trbuhi crnosiv. Boja nogu i kljuna sivoplava. Nokti rožnate boje. Boja očiju tamnocrvena. Velike greške: Pijetao: presvjetlo pozadinsko perje vrata i sedla, potpuno crna ramena, crni trokut krila, jaki crtež prsa, bataka i stražnjice. Koka: sivo perje plašta, preširok crni obrub, smeđi obrub, preširok i presvjetli rub na pozadini vrata, izostanak crteža živca, nakupine osjenčanja u g r u d a m a , p o s e b n o n a sekundarnim letnim perima.

Limun-porculanska: Svi, kod porculanske boje tamno žuti dijelovi perja, ravnomjerno limun žuti. Ramena i pokrov krila pijetla tammiji. Donje perje plavosivo koje prelazi u sivkasto svijetlo žutu boju u bazi. Crtež se sastoji od crnih točkica s bijelim biserima. Oblik i razvoj crteža kod mladih i starih životinja je kao kod porculanske boje. Boja nogu bijela. Boja kljuna i noktiju

Bantam 0:1 žuta - kolumbijska

PERADARSTVO

Bantam 1:0 žuta

svijetlo rožnata. Boja očiju narančastocrvena. Velike greške: prebijede, zagasite ili pretamne, neravnomjerne osnovne boje, crveni pokrov krila i crvena leđa kod pijetla, greška crteža kao kod porculanske boje.

Boja breze: Pijetao: glava, pozadina vrata i sedlo srebrnobijele boje s uzdužnim crnim crtama. Pokrov krila i leđa srebrnobijeli. Prsa crna s uskim srebrnim rubom uključujući predio guše, kod starijih pijetlova dozvoljena rasprostranjenost i u dubinu. Ostalo perje crno sa zelenim sjajem. Koka: glava, vrat i prsa kao kod pijetla, ostalo perje crno sa zelenim sjajem. Kod oba spola crno do sivkastocrno donje perje. Boja nogu i kljuna tamnosiva. Nokti rožnate boje. Boja očiju crvenosmeđa. Velike greške: nedostatak zelenog sjaja, nedostatak ili neizražen obrub na prsima, bijela osnova perja na prsima, obrub na batacima ili na trbuhi, crtež na perju plašta koke, u potezu prisustvo smeđeg, tamna boja lica.

Plavo zlatnovrata: Pijetao: glava, vrat i sedlo intenzivno zlatnožuti s uzdužnim plavim crtama. Najtamnija zlatna boja je na glavi.

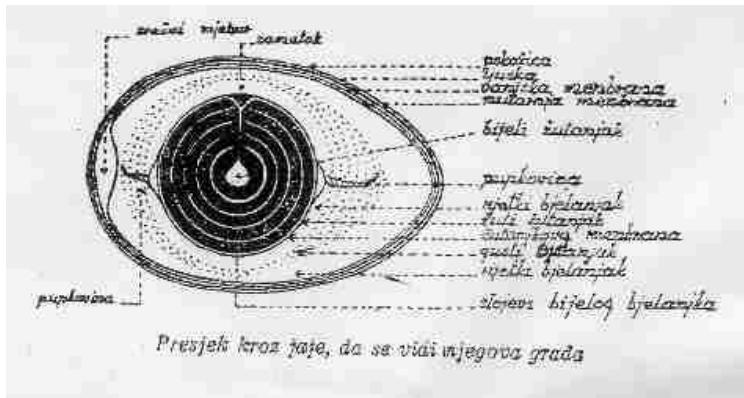
Ramena, leđa i pokrov krila zlatnocrveni. Primarna letna pera plavosiva, izvana svjetlosmeđe obrubljena. Sekundarna letna pera iznutra plavosiva, izvana svjetlosmeđa, tvore čisto smeđi trokut krila. Krilna traka i temeljno perje repa izrazito plavosiva. Srpasto perje plavocrno. Prsa, trbuhi i bataci plavosivi, dopušten uski, nešto tamniji rub. Koka: glava i vrat zlatnožuti s uzdužnim plavim crtama. Perje plašta svijetlo zlatnosmeđe s nježnim plavosivim osjenčanjem i žutim crtežom živca. Prsa boje lososa. Bataci i trbuhi sivosmedi. Rep plavosiv. Donje perje kod oba spola sivo. Boja nogu bijela. Boja kljuna i noktiju svijetlo rožnata. Boja očiju narančastocrvena. Velike greške: pijetao: slamasto, prema dolje jako posvjetljeno ili pretamno, smeđkastocrveno pozadinsko perje vrata, nedostatak uzdužnih plavih crta, smeđi crtež bataka, prsa i stražnjice, čađava plava boja, puno plavog u trokutu krila, izvana vidljiva smeđa boja u perju repa. Koka: presvjetla pozadina vrata, previše crvenkast osnovni ton u perju plašta, presvjetla ili

plavim prošarana boja prsa, nedostatak crteža živca, nakupljanje u grudicama osjenčanja u perju plašta, previše plavosivog u boji plašta, jaka hrđavost pokrova krila.

Žuta s bijelim točkama: Pijetao: izrazito žuti osnovni ton, pozadina vrata i sedla kao i pokrov krila i leđa u tonu boje još intenzivniji. Pozadina vrata i sedla s uskim bijelim uzdužnim crtama i bijelim vrhom pera. Pokrov krila i leđa kod mlađih životinja poželjni bez bijelih vrhova, kod starih životinja dozvoljeni. Perje prsa, bataka i trbuha sa što okruglijim, bijelim završnim točkama. Rep bijel, manje crno špricano dozvoljeno. Vanjski dio sekundarnog letnog perja žut s bijelim završetkom, unutrašnja zastavica bijela, skupljeno krilo s izrazito žutim trokutom krila i bijelim stepenastim crtežom. Velika pokrovna krilna pera (trksa) žuta s bijelim točkama. Primarna letna pera pretežno bijela sa žutim vanjskim rubom. Koka: izrazito žuti, što ravnomjerniji osnovni ton. Pozadinsko perje vrata s bijelim uzdužnim crtama i završnim točkama. Perje na tijelu sa što okruglijim, bijelim završnim točkama. Rep pretežno bijel sa žuto obojenim dijelovima pri početku. Primarna i sekundarna letna pera kao i pokrovno perje krila kao kod pijetla. Boja nogu i kljuna bijela. Nokti svijetlo rožnati. Boja očiju narančastocrvena. Velike greške: presvjetla, precrvena ili jako neujednačena osnovna boja, jako plosnato ili neravnomjerno raspoređen crtež točaka, stapanje točaka, preširoke uzdužne crte pozadinskog perja vrata, bijelo u vanjskim zastavama sekundarnog letnog perja, tragovi smeđe boje, puno velikog crnog špricanja u perju.

Krešimir Safundžić

JAJA ZA NASAD

Kod produkcije svih domaćih životinja, pa prema tome i kod peradi, jedna od najvažnijih karika u lancu poslova je obnavljanje i stvaranje novih generacija. Najčešće je to i najslabija karika, jer se ovdje stvaraju takvi propusti koji za sobom imaju velike i teško popravljive posljedice. Podizani podmladak je osnova na kojoj se bazira uzgoj, a svaka pogreška se vuče dok životinja živi. I stoga, pri tom poslu moramo biti osobito pažljivi i brižni. Važno pitanje je, kako postupiti, da od dobrih roditelja dobijemo dobro potomstvo. Pravi odgovor je da pravilno izaberemo jaje i da s njime pažljivo postupamo.

Što je jaje i kakve je grade?

Jaje već zapravo predstavlja novu generaciju, jer je u njemu već zametnuto pile i samo je potrebno stvoriti optimalne uvjete da se ono do kraja razvije. Pravilno odabrati jaja za nasad znači prvi korak, a ujedno i potvrditi pravilo: "kakvo je jaje takva će biti i kokoš". Naime, samo iz normalnog i zdravog jajeta možemo očekivati normalno i zdravo pile. Vrijednost jajeta ovisi o njegovim svojstvima i načinu postupanja do

trenutka nasada.

Da bismo bili sigurni kakvo treba biti jaje za nasad i kako s njime postupati, moramo prvenstveno znati što je jaje. Govorit ću ovdje o nekim stvarima koje su uglavnom svima poznate, a isto tako i o pojedinostima koje općenito nisu poznate. Jaje je zapravo ženska zametnuta stanica, koja može, ali i ne mora biti oplođena s muškim sjemenom. Ako je oplođena, iz nje se može razviti pile.

Grada jajeta

Jaje se sastoje iz: 1. ljske, 2. opne koje oblažu ljsku, 3. bjelanjka, 4. pupka, 5. žumanjka.

1. Ljska tvori zaštitni ovoj i vapnenaste je grade. Na njoj se nalazi tanka pokožica, kutikula, koja donekle štiti od mikro organizama, ali ne potpuno jer ima takvih mikroba koji mogu prodrijeti ne samo kroz kutikulu, nego i kroz ljsku. Ljska je porozna i šupljikava i kroz nju prolaze zrak i vлага, što je veoma značajno za sam razvoj piletina. Sastoji se iz homogenijeg vanjskog i zrnatog unutarnjeg dijela.

2. Opne koje s unutarnje strane

oblažu ljsku su u stvari dvije tanke i porozne ovojne membrane tzv. potkožice koje se na tupom dijelu jajeta odjeljuju i tvore zracačni mjehur koji je veoma važan jer predstavlja rezervoar zraka potrebnog za disanje piletina.

3. Bjelanjak se sastoji iz vanjskog rijetkog sloja, gustog srednjeg sloja i opet rijetkog unutarnjeg sloja. Osaim što predstavlja određenu rezervu hrane, iz koje se zametak hrani za vrijeme leženja, on služi kao neka vrsta amortizera i štiti od potresanja.

4. Pupkovine su zavici od gustog bjelanjka na obje strane žumanjka, a djeluju kao odbojnici i opruge te služe kao jedna zaštita od potresanja. One nisu pričvršćene za ovojne membrane, niti žumanjak na njima visi kako se to često prikazuje.

5. Žumanjak predstavlja zapravo samo jaje tj. Zametnutu žensku stanicu koja je izrasla u jajniku. On je ustvari gusta uljevitva materija velike hranjiva vrijednosti, ovijena tankom ovojnicom. Bogat je bjelančevinama, mastima, mineralima i vitaminima te služi, zajedno s bjelanjkom, kao hrana zametku u toku leženja, a ujedno predstavlja i prvu hranu piletu neposredno nakon što se izleže. Sastavljen je iz bijelog i žutog dijela koji se u koncentričnim slojevima ovijaju oko središnje bijele mase, koja se nalazi u sredini žumanjka, a oblika je boce čiji vršak tvori bijelu pjegu na površini žumanjka. Ta pjega je ustvari zametak. Ona se nalazi i kod oplođenog i kod neoplođenog jajeta i samo se pažljivim promatranjem može razlikovati oplođeno od neoplođenog jajeta.

Kod oplođenog jajeta ta pjega nije jednolična, nego je s vanjske strane taman rub koji ovija prozirnu površinu, a u sredini se nalazi točka koja tvori

PERADARSTVO

vršak bijelog žumanjka iz sredine

Kod neoplodenog jajeta zametna pjega je ili jednolično bijela ili u njoj ima pojedinih prozirnih mjesata koja su nepravilno razdijeljena po cijeloj površini. Jasnih i odijeljenih, tamnih i prozirnih pojaseva nema

Ova metoda se ne preporuča, jer se ova pojava ne vidi po cijelom jajetu, naročito početnicima.

Kako se događa oplodnja jajeta?

Zreli žumanjak napušta jajnik i jedna sjemenska stanica koja je prilikom parenja dospijela u jajovod, susretne ga u prvom dijelu jajovoda i spoji se sa zametnom stanicom koju mi vidimo u zametnoj pjegici.

Kad je oplodnja izvršena, iz muške i ženske stanice je nastala jedna stanica zametka. Ta se stanica množi dijeljenjem, a svoj rast i razvoj započinje i nastavlja u toku prolaza jajeta kroz jajovod i to tako dugo dok ne bude snešeno i dok temperatura okoline ne padne ispod tzv. fiziološke

minimalne temperature (20°C). Daljnji razvoj se zaustavlja tako dugo dok temperatura ostaje ispod tog stupnja. Kad jaje dođe u povoljne okolnosti, tj. Kad se temperatura digne kao kod leženja, razvoj zametka opet započinje. Iz jedne oplodene stanice se u toku leženja razvije pile. Da li će ta nova jedinica biti normalna i zdrava ovisi opet o više faktora (kakvo je bilo jaje i kakvi su uvjeti leženja).

Čemu treba posvetiti pažnju kod izbora jaja za nasad?

Kod izbora jaja za nasad moramo paziti na:

- oblik i veličinu - jaje mora imati tipičan, na jednom dijelu malo šiljastiji, na drugom tubastiji oblik

- težinu - ovisi naravno o pasmini (kod pasmina koje se kod nas najviše uzgajaju najbolja su to jaja težine cca $59\text{-}64$ gr.)

- kvaliteti ljske - ljska mora biti čvrsta i potpuno zdrava, na njoj ne smije biti nikakvih pukotina, na smije biti tanka i porozna (radi

pravilne izmjene tvari u toku valjanja).

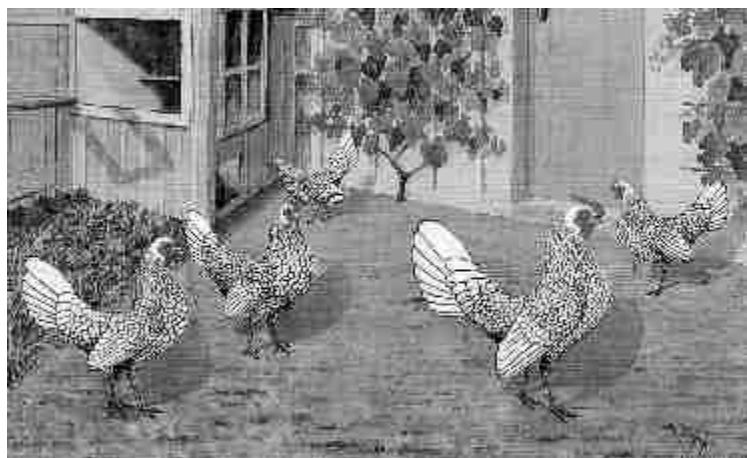
-starost jajeta - najbolji rezultati su se pokazali kad jaja nisu presyježa (nije se stvorio zračni mjeher) ili da nisu starija od 10 dana (mogu biti, ali onda rezultati nisu tako dobri). Ako se čuvaju duže od 5 dana potrebno ih je okretati, a temperatura mora biti znatno niža od minimalne fiziološke - najbolje od $10\text{-}12.5^{\circ}\text{C}$.

Osim gore navedenog mora se paziti da jaja imaju dostatnu količinu svježeg zraka, da nisu izložena propuhu, da kod čuvanja nisu postavljena na tubasti vrh, da je najbolje da nisu zaprljane ljske i da se kod prenošenja previše ne tresu.

Kao što vidimo, mjere na koje trebamo obratiti pažnju kod izbora jaja za nasad, ne predstavljaju nešto naročito teško, ali ako ih propustimo, mogu imati i te kako teške posljedice kod leženja.

Emil Dekanić

SEBRIGHT - PERJANICA UKRASNE PERADI

Crtež idealnog Sebrighta

Lord John Sebright (Englez) prije dvjestotinjak godina počeo je stvarati ovu lijepu perad koja se

još danas dotjeruje po pitanju boje, oblika i držanja. Njegova osnovna zamisao bila je prenijeti

boju paduanera na pasminu patuljastih dimenzija. John Sebright ovu pasminu je stvarao posve sam te nitko osim njega nije imao uvid u njegov rad. Zbog toga danas ne možemo sa sigurnošću tvrditi kako je nastala ova pasmina. Zna se da je bio pravi stručnjak po pitanju uzgoja i selekcije.

Danas se nagađa da je križanjem nanking bantama sa zlatno obojenim hamburgerom i zlatnim paduanerom stvorio današnji tip sebrighta, koji se do današnjih dana dotjeruje. Veliki doprinos ljestvici ove pasmine dali su uzgajivači iz Njemačke i Holandije. Ovdje moramo

napomenuti i zasluge američkih uzgajivača koji su također pridonijeli stvaranju ove pasmine. Europski je savez do danas priznao zlatnog i srebrnog sebrighta. Nizozemski uzgajivači su križanjem stvorili limun crne, žuto bijele, zlatno bijele i zlatno plave primjerke koje Europski savez još nije priznao.

SREBRNI SEBRIGHT- ima perje bijele boje oblika badema, obrubljeno tankim crnim obrubom metalnog sjaja koji ne smije biti isprekidan.

ZLATNI SEBRIGHT- ima perje starog zlata bademastog oblika, obrubljeno tankim crnim obrubom metalnog sjaja, koji ne smije biti isprekidan

Ovdje moram napomenuti da u osnovnoj boji (kod srebrnih bijela, kod zlatnih boja starog zlata) ne smije biti primjesa drugih boja. Na letnim perima krila te repnim perima crni obrub se mora oštro markirati i isticati. Selektivnim uzgojem došlo se do bitnog pomaka u boji, obliku tijela te boji obruba na perju. Sebrighti nisu zahtjevni što se tiče smještaja i ishrane. Zadovoljavaju se malim životnim prostorom koji mora imati i sunca i hladu. Veoma vole travnate ispuste gdje po cijeli dan traže kukce i crviće u travi. Skrećem pozornost da su odlični letači te žičane i druge ograde za njih ne predstavljaju veliku prepreku.

Nastavak u sljedećem broju.

Kazimir Vujević

UKRASNI FAZANI

Nastavlja se

U prethodna dva broja našeg biltena smo pokušali opisati i dočarati četiri vrste fazana. Koliko smo uspjeli u tome ocijenit će sami čitatelji sa svojim prijedlozima i sugestijama. Nadamo se da će cijenjeni čitatelji biti zadovoljni s našim pisanjem.

ELIOT FAZAN (ELLIOT'S PHEASANT)

Eliot fazan ili dugorepi fazan je jedan od najboljih fazana za početnike uzgajivače. Vrlo je lijepog izgleda, atraktivnog u kavezima i plijeni pažnju svih koji ga vide. Malo ga je teže nabaviti u Hrvatskoj jer ga posjeduje manji broj uzgajivača. Obično se nabavlja u Njemačkoj na izložbama ili sajmovima malih životinja kao što je onaj u Straubingu ili Wasserburgu.

PODRIJETLO

Eliot fazan, a postoje 3 vrste, potiče iz Kine dok je najugroženiji onaj iz Istočne Kine.

STANJE U STANIŠTIMA

Eliot fazani su dosta dobro rasprostranjeni po staništima Kine, a dobar broj ovih predivnih ptica nalazi se i u kavezima širom Europe kod uzgajivača pa se stoga ne trebamo brinuti o njegovom opstanku. Dok je ljubitelja fazana bit će i njih.

SMJEŠTAJ

Preporuča se sadašnjim i budućim uzgajivačima ovih lijepih ptica da ako su u mogućnosti osiguraju polunatkrivenu volijeru veličine 15 do 20 m² s dosta raslinja (žbunja i grmlja) jer je praksa

Ženka Mikado fazan

PERADARSTVO

Mikado fazan mužjak

pokazala da su ovi fazani (mužjaci) dosta ratoborni prema ženkama. Poželjno je i pričvrstiti perje na jedno krilo mužjaka.

OPĆI IZGLEĐ

Najupečatljivije na glavi ovog fazana je crvena koža oko očiju, a vrat mu je bijelo siv, gornji dio od vrata do prsiju je tamno crvene boje dok na leđima se proteže zlatno smeđe perje. Donji dio je od prsa odsjećeno od crvene boje s bjelinom sve do nogu i sa strane do krila. Krila su tamnocrvena prošarana s bijelom crtom od leđa prema nogama i sama sredina krila je nešto tamnija. Noge su kratke i jake i nema velike nokte. Dok je ženka graorasto svjetlij boje i nema nekih lijepih pera te se kao takva lako sklapa s okolinom, što njoj omogućava lagano skrivanje dok leži na jajima.

HRANIDBA I LEŽENJE

Eliot fazan ne zahtijeva neku posebnu hranu i dovoljna mu je obična smjesa od kukuruza, pšenice, suncokreta i prosa ili jednostavno dodati fazansku hranu naših renomiranih

proizvođača. Preko ljeta poželjno je dosta svježe vode i ponešto zelenila. Iako izgledaju jednostavni ne legu se lako. Ženka u gnijezdu snese od 6-8 jaja na kojima leži oko 25 dana. Nakon toga se izlegu mali fazančići koji ovise o majčinoj brizi i grijanju. Ženka je vrlo brižna majka i sve će učiniti da udovolji mladima. Eliot fazani imaju puno perje u prvoj godini i spremni su razmnožavanje.

MIKADO FAZAN

Mikado fazan iako ima manje

boja nego drugi fazani vrlo je atraktivna ptica. Oni su porijekom s otoka Taiwana gdje žive u planinama oko 6000-10000 stopa nadmorske visine odnosno 2000-3000 metara. Oni su ptice iz najgušćih šuma, ali su se prilagodili i životu u bambusovima šumama. Premda su navedeni kao ugrožena vrsta, čini se da prilično dobro održavaju svoju brojnost. Kao i svi iz te vrste prilično su laki i jednostavni za uzgoj. Nisu veći do drugih vrsta, ali su im jaja duplo veća od drugih iz njegove vrste fazana. Prema studiju "World Pheasant Association" ovi fazani prvi put su zabilježeni 1906. godine. Dok su prvi uzgojeni 1913. Postali su rijetka vrsta između ratova, ali nova jata su uvezena u Europu 1950., što je uvelike pomoglo u preporodu u staništima.

STANJE U STANIŠTU

Stanje je vrlo zadovoljavajuće, i po svemu se čini da su se uspjeli održati unatoč svim nedaćama kojima su bili izloženi tokom ratova. Za to se i pobrinula koju je održala Svjetska fazanska organizacija te uspjela od ugrožene vrste dostići jedan

Eliot fazan ženka

PERADARSTVO

zavidan broj, tako da se ne moramo bojati za njihov opstanak ukoliko im budemo i dalje poklanjali dovoljno pažnje. Uzgajateljima se preporuča da se tim fazanima osigura polunatkrivena volijera s dosta trave i bobica za jelo. Veličina volijere trebala bi biti oko 18 m² da bi normalno mogli obitavati u kavezu te donositi pomladak. Mikado fazani žive u parovima (jedan mužjak-jedna ženka) i ne

vole da ih ima više jer su vjerni paru.

ISHRANA

Mikado fazane možemo hraniti s hranom koju sami pripremimo od kukuruza, sunčokreta, pšenice i prosa ili ih hraniti s hranom za fazane od proizvođača. Ranija promatranja su upućivala na to da zahtijevaju veliku količinu zelene hrane (autor). Da bi se dobili dobri

rezultati preporučljivo je da se za vrijeme parenja i mladi hrane kupovnom hranom koja sadržava sve što im je potrebno.

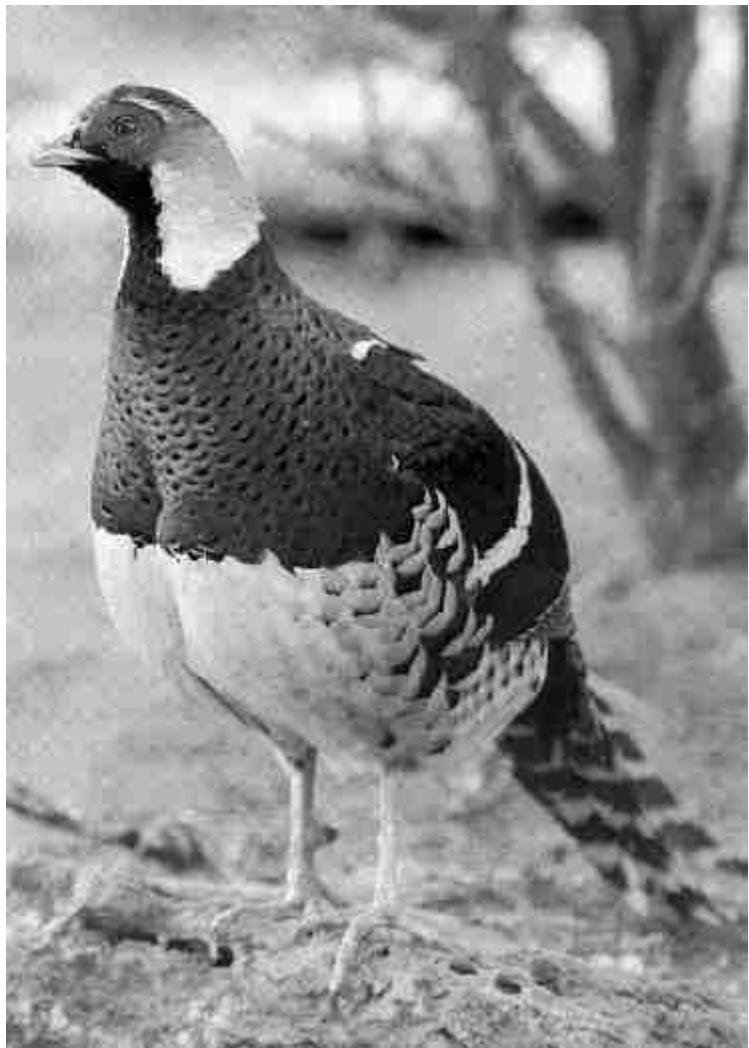
IZGLEĐ

Mužjak mikado fazana je uglavnom sjajne plavo-crne boje s bijelim prugama preko krila, stražnjeg dijela i repa koji je crno bijeli. Na glavi se ističe žarko crvena koža oko očiju, dok je ostatak glave sjajno plave boje.

LEŽENJE

Što je potrebno znati o ležanju ovih predivnih ptica je sljedeće. Treba im osigurati u vrijeme parenja mira da bi došlo do željenih rezultata. U kutu volijere napravite gniazdo na zemlji, zakrilite ga sa zelenim grančicama gdje će ženka snesti 5-10 jaja. Poželjno bi bilo da ona sama sjedi na njima (ne dirajte rukom jaja). Nakon 27 dana trebali bi se izleći mali fazančići. Iz volijere uklonite mužjake i ostavite da ženka vodi i brine se o madima. Hranite ih hranom za male fazančice i osigurajte svježu vodu te uspjeh neće izostati (sretno). Ovi fazani puno perje i zrelost imaju već u prvoj godini života.

Poštovani čitatelji revije, to bi bilo sve u ovom broju. Nadamo se da ćete biti zadovoljni s napisanom građom o ovim fazanima, a za idući broj priredit ćemo Vam o druge dvije vrste, i to Hume's fazanu i Coper fazanu, a do tada želim Vam puno uspjeha u uzgoju.

Eliot fazan mužjak

Zvonko Sušenka

Uzgajivač ukrasnih fazana

BOLESTI KUNIĆA

POJAVA BOLESTI

Pojavljivanje bolesti u kuničarniku obično je vezano uz više različitih nepovoljnih uzroka. Nepovoljni uzroci mogu biti držanje kunića u nehigjenskim uvjetima u prostoru gdje uzgajamo kuniće, neodgovarajući klimatski uvjeti i nekvalitetna ishrana. Smanjivanjem otpornosti (imuniteta) kunića stvoreni su preduvjeti za aktiviranje uzročnika bolesti kao što su bakterije, virusi i paraziti, koji su prisutni u tijelu životinje ili kuničarniku u malenom broju.

OTKRIVANJE BOLESTI

Bolest se otkriva svakodnevnim promatranjem ponašanja kunića za vrijeme hranjenja i obavljanja drugih poslova u kuničarniku. Zdrav kunić je vesel, znatiželjan, pokreti su mu lagani i slobodni. Krzno mu je glatko i sjajno. Mišići uzduž kralježnice moraju biti čvrsti i puni, pod opipom se ne smiju osjećati izbočene kosti. Oči su mu sjajne, bistre i bez ikakvog iscjekta. U trenucima odmora ravnomjerno i duboko diše. Odrasli kunić udahne i izdahne 50 do 60 puta u minuti, a mladi kunić može disati dva puta brže. Puls kunića je od 140 do 150 otkucaja srca u minuti. Temperatura tijela mu se kreće od 38,5°C do 39,5°C.

Bolestan kunić je bezvoljan, usporenih pokreta i sjedi pogrbljen u kutu kaveza. Disanje mu je ubrzano i nepravilno, a broj otkucaja srca povećan, tjelesna temperatura povisena. Oči mogu biti mutne i s iscjekom, a ovisno o bolesti iscjedak je moguć i iz drugih tjelesnih otvora.

SPREČAVANJE BOLESTI

Sprečavanje bolesti u kuničarniku postiže se preventivnim djelovanjem, edukacijom uzgajatelja i stalnom suradnjom s veterinarskom službom. Pod preventivnim djelovanjem smatra se redovito čišćenje kaveza, redovito uklanjanje gnoja i zaprljane prostirke kao i onečišćene hrane. Kaveze i posude za hranjenje obavezno dezinficirati klornim sredstvima koja treba koristiti prema uputstvima za uporabu. Kavezi trebaju biti zaštićeni tako da kunići nisu u kontaktu s insektima (komarci, muhe) i glodavcima. Obavezno treba preventivno cijepiti sve kuniće u suradnji s veterinarskom službom prema zakonskoj obavezi.

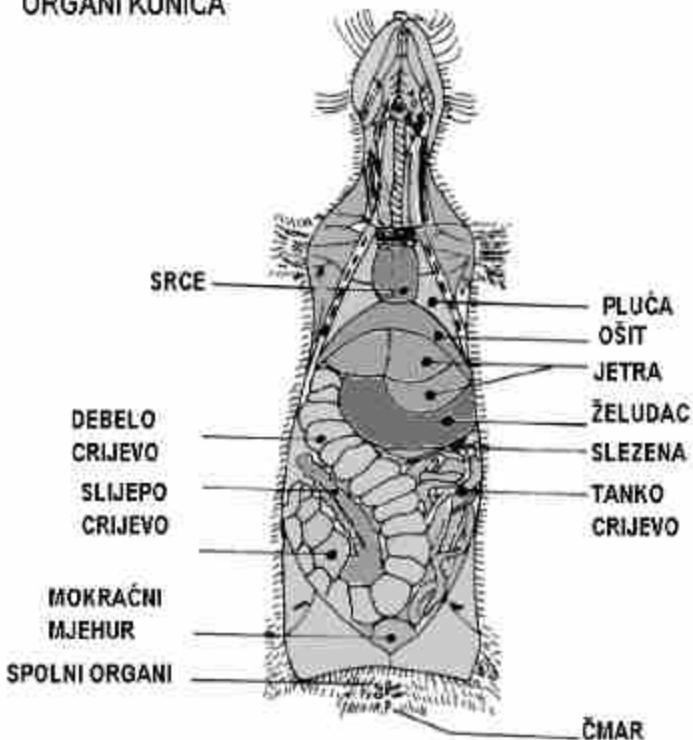
U slučaju pojavljivanja bolesti bolesno grlo treba izdvojiti u poseban dio (karantena) a prostor

u kojem je boravila životinja temeljito očistiti i dezinficirati. U karanteni životinju treba držati 14 dana gdje joj se osigurava udoban smještaj, dovoljno svježeg zraka i čista prostirka bez prašine. Ishranu i upotrebu vode treba prilagoditi bolesti od koje je životinja oboljela. Novonabavljene rasplodne životinje također trebaju biti u karanteni.

Svaki uzgajatelj treba koristiti stručnu literaturu koja će mu biti pomoć pri otkrivanju i sprečavanju bolesti kao i pomoći veterinara.

TOMISLAV KAPITAN

ORGANI KUNIĆA

HRANA U ISHRANI KUNIĆA

U ishrani kunića koriste se sve hrane koje se koriste i za ishranu drugih domaćih životinja. Najčešća hrana za kuniće može se svrstati u nekoliko skupina :zelena hrana ,suha hrana, gomolji i korjenasto povrće,zrnje (žitarice i mahunasto bilje),sporedni proizvodi poljoprivredne industrije i gotove smjese.

ZELENA HRANA

je bogata bjelančevinama, mineralima i vitaminima,posebno vitaminom A.Ona je lako probavljiva i korisna u održavanju zdravlja i vitalnosti živ otinja.U zelenu hranu spadaju slatke trave,djetelina,mahunjače, zelene žitarice,razno lišće povrtljarskih biljaka,zelje, kelj,crvena djetelina,lucerka, zelene grančice voćaka, bjelogoričnog i crnogoričnog drveća.Kunićima koji nisu naviknuti na zelenu ishranu količinu zelene hrane treba ograničiti i postepeno povećavati na željenu količinu.Zelena hrana sadrži do 90 % vode te ju treba davati jednom dnevno toliko koliko je životinje mogu pojesti za 10 minuta jer inače ne bi trošili dovoljne količine smjese ,potrebne za željeni prirast.Nije opasno hraniti kuniće svežom zelenom hranom koja je navlažena rosom ili kišom.

SUHA HRANA

U suhu hranu spadaju livadsko sijeno,djetelinsko sijeno,slama, mahune i pljeva.Sadržaj hranjivih sastojaka u livadskom sijenu je od 1 do 7 % bjelančevina i 10 do 14 % ugljikohidrata, dok je kod djetelinskog sijena sadržaj bjelančevina od 8 do 18 %.Dobro spremljeno i zdravo sijeno je svježe zelene boje i ugodna mirisa.Sijeno regulira probavu i sprečava razne poremećaje. Sijeno dobiveno sušenjem

koprive sadrži veliku količinu proteina te je korisno za izvanredan rast mlađih kunića,krvnu daje fin izgled ,a ženkama pobjoljšava i mlječnost.Slama žitarica koristi se u ishrani u zimskim mjesecima.Ne smije biti prašna ili pljesniva.Zobena slama se koristi za gnijezda skotnih ženki zbog svoje mekoće.Suhe grančice hrasta,javora i ljeske sadrže veće količine tanina te mogu poslužiti kao sredstvo protiv proljeva.

GOMOLJI I KORJENASTO POVRĆE

U tu skupinu spadaju krumpir ,mrkva ,repa ,šećerna repa,blitva,koraba.Krumpir se daje obavezno kuhan.Sadrži 0,5 do 1 % bjelančevina i 20 % ugljikohidrata, te se od njega brzo stvara mast u tijelu kunića.Mrkva sadrži šećer,mnogo vitamina i minerala koji povoljno djeluju na stvaranje koštanog tkiva i rast mlađih kunića.Mrkva oslobađa crijevni sustav od nametnika.

ZRNJE (ŽITARICA I MAHUNASTOG BILJA)

Kao hrana kunićima najčešće se upotrebljava zob ,ječam ,pšenica

KRMNA SMJESA ZA KUNIĆE U UZGOJU			
SADRŽAJ SMJESE (u 1 kg)			
SIROVE BIELANČEVINE	min	18	%
SIROVA VLAKNA	do	14	%
PEPEO	do	8	%
VLAGA	do	13,5	%
KALCIJ	do	1,2	%
FOSFOR	min	0,7	%
NATRIJ	do	0,15	%
METIONIN+CISTIN		0,6	%
LIZIN		0,7	%
VITAMINI			
VITAMIN A		10 000	I.U.
VITAMIN D3		1500	I.U.
VITAMIN E		20	mg
VITAMIN B1		2	mg
VITAMIN B2		2	mg
VITAMIN B6		2	mg
VITAMIN B12		10	mcg
BIOTIN		0,20	mg
NIACIN		50	mg
PANTOTENSKA KISELINA		20	mg
KOLIN KLORID		500	mg
ELEMENTI U TRAGOVIMA			
JOD		1,5	mg
KOBALT		0,25	mg
ŽELJEZO		50	mg
BAKAR		5	mg
MANGAN		35	mg
CINK		30	mg
SELEN		0,10	mg
OSTALO			
ANTIOKSIDANT(BHA)		100	mg
KOKCIDIOSTATIK (DIKLAZURIL)		1	mg

,raž ,tritikal (modifikacija pšenice ,raž i ječma),kukuruz,soja ,grašak i grah.Ječam sadrži od 6 do 9 % probavljivih bjelančevina i oko 65 % škroba.Pogodan je za ženke koje doje zbog sastojaka u mljeku.Zob djeluje povoljno na rast,sjaj i gustoću dlake zbog velike količine masti i lecitina. Sadržaj lecitina , koji u sastavu s masti djeluje na živce i temperament povoljno utječe na rasplodne mužjake i na spolni nagon ženki.Zrnje mahunastog bilja (soja grašak i grah) sadrže 12 do 44 % bjelančevina, 18 % masti i puno vapna. Kunići ih nerado jedu pa ih treba mješati sa ostalim zrnjem.

**SPOREDNI PROIZVODI
P O L J O P R I V R E D N E
INDUSTRIJE I MLINARSTVA**
Kao sporedni proizvodi javljaju se posije koje sadrže 10 % bjelančevina i 45 % ugljikohidrata,uljane pogače i sušeni repini rezanci.

GOTOVE SMJESE

U intenzivnom uzgoju koriste se gotove smjesa(uzgojne i tovne) koje zadovoljavaju sve potrebe kunića.

Ishranu gotovim smjesama koristi sve više uzgajatelja koji izlažu kuniće po izložbama.Najveća prednost je u tome što životinje cijelu godinu dobivaju hranu jednakog sastava,sa svim potrebnim hranjivim sastojcima, vitaminima i mineralima u

uravnoteženom omjeru.Gotove smjese sastoje se od žitarica , mlinskih nusprodukata , sачme uljariča,brašna lucerke,ribljeg i mesnog brašna,mljeka u prahu,ostataka šećerne i škrobne industrije,minerala, vitamina i antibiotika.U smjesama za uzgoj od žitarica prevladava zob a u smjesama za tov ječam i kukuruz.

Sastav smjese:žitarice,sporedni proizvodi u proizvodnji ulja, sporedni proizvodi industrije škroba, alkohola i vrenja, mlinarsdtva, sušeni biljni proizvodi, te mineralno-vitaminiski dodaci.

Tomislav Kapitan

IZGLED RODOVNICE KUNIĆA

KAPITAN TOMISLAV

UZGAJIVAC ČISTOKRVRNIH OVNOLIKIH KUNIĆA

Milke Trmlin 15/1, 10310 IVANIČ GRAD, CROATIA

Tel:385 1 2881 912,2830 241,2830 342 Email :tkapitan@net.hr

Društvo za uzgoj malih životinja "MALI UZGAJIVAC" Ivanič Grad

TETOVACIJA	BROJ KAVEZA		
	PASMINA	BOJA	DATUM ROĐENJA
OCJENA			SPUL
1721,HR17	Ovnoliki kunić	Slvosmeđi šarac	04/01/2002
1,0.	1,0. 176,HR20	Slvosmeđi šarac	1,0.
1710,HR31	Slvosmeđi šarac	0,1 1762,HR29 Slvosmeđa	1,0. 1G 24,HR299 Slvosmeđa, Šarac 0. 1G 25,HR 296 Slvosmeđa, Šarac
Slvosmeđi šarac	0,1 1716,HR20	0,0. 171,HR29 Slvosmeđi šarac	1,0. DS 19,HR 397 Slvosmeđa, Šarac 0,0. 1G 25,HR296 Slvosmeđa, Šarac
0,1.	1,0. BT3,308	1,0.	1,0. 0,0.
1713,HR31	Slvosmeđi šarac BT,S,E IZVANREDAN	0,1:	1,0. 0,0.
Slvosmeđa	0,1. E43,3022	1,0:	1,0. 0,0.
96 SAMPION HRVATSKE	Slvosmeđa	0,1:	1,0. 0,0.

Potpis matičara i tetovinera

Datum:

Zamorci

Zamorac ili gvinejsko prase ubraja se među najpogodnije obiteljske ljubimce, posebno ako birate one koje nije potrebno redovito izvoditi. Većina zamoraca je kratkodlaka, ali u Peruu živi vrsta čija dužina dlake prelazi 15 cm- od njih vuku porijeklo dugo dlaki oblici koje kupujemo u trgovinama kućnim ljubimcima. Izvorni zamorci imaju glatku dlaku, a u Engleskoj su uzgojene varijacije sa čupavom dlakom (kao da je posložena u vrtloge ili "zaležana"). Osim njih imamo još angora i zamorce sa kovrčavom dlakom. Osnovna boja divljeg zamorca je sivo-smeđa, a uzgojem su dobivene: bijela, žuta, smeđa, crvena i crna boja. Najčešći su višebojni primjerici. Pošto je ova simpatična životinja izuzetno pogodna za obitelji koje nemaju puno prostora, a svom djetu žele omogućiti odrastanje uz kućnog ljubimca, uzgajivači si zadnjih godina daju poprilično truda da bi postigli što veću raznolikost. Zamorcu stalno rastu zubi, pa ih moraju trošiti. Nužno je stoga

znati da ništa što stavlјate u njegov životni prostor ne smije biti toksično, pa svu potrebnu opremu nabavite u specijaliziranim prodavaonicama - nemojte eksperimentirati s izradom nastambe. Kad podižete zamorca, morate paziti da ga ne ozlijedite, a čim ga nježno podignite, prislonite ga uz sebe kako bi se

osjetio sigurno. Svakog kućnog ljubimca najbolje je hraniti posebnom industrijski pripremljenom hrana, a "ljudska" hrana nekim se životnjama uopće ne smije davati, dok je kod nekih nadopuna hrani. Zamorcu treba puno vitamina C, pa će biti sretan ako mu često dajete kupus. Voće je također dobro došlo, posebno jabuke (odstranite sjemenke, jer su otrovne). Zamorac traži i redovito uklanjanje izmeta, mijenjanje vode za piće, čišćenje nastambe, te redovito četkanje. Oni su društvene životinje, pa su najsretnije ako žive u parovima. Najljepše kod zamoraca je što uvijek pokazuju "što im je na umu". Znanstvenici su dokazali kako se "rječnik" zamoraca sastoji od 7 različitih osnovnih zvukova, kojima pokazuju žele li hranu, jesu li ljuti itd. Isprva će vam svi njegovi glasovi zvučati isto, no vremenom će te otkriti brojne nijanse i znat će te po zvuku prepoznati želje svog ljubimca. Zamorci čak predu poput mačaka.

Obično je takve veličine da nam se može udobno smjestiti na dlan, tako je simpatičan da zaokuplja pažnju ne samo vašeg djeteta nego i pola susjedstva. Po svojoj

prirodi zamorci su vrlo plaha stvorenja, ali su i pored toga puni povjerenja i nimalo agresivni. Uskoro se pretvore u prave male maze koje žude za vašim dodirom i kontaktom sa vama. Ako vaše dijete dosad nije imalo nijednog prijatelja iz životinjskog svijeta, zamorac je idealan izbor jer doista ne zahtjeva puno brige, a daje jako puno pažnje i ljubavi. Izuzetno se rijetko događa da zamorac nekog ugrize. Dakle, te brige se možete oslobođiti. Sretna okolnost je ta što je zamorac doista u svojim z a h t j e v i m a s k r o m a n i jednostavan. Prednost ovog glodavca je u tome što zbog svoje građe nije u stanju preskakati ograde niti se penjati. Zbog toga ga možete držati i u otvorenoj kutiji za koju je jedino važno da su stranice više od njegove dužine, tako da se kad se uspravi ne može uhvatiti za rub i tako pokušati išetati van. Naravno ako uopće pokuša, jer vrlo često su toliko plahi da im treba vremena da se odvaze na to da krenu u "veliki svijet". Što se tiče same veličine kaveza ili kutije, neka ne bude manja od 30x 60 cm. Zamorac je isključivo biljojed, mada ako mu dozvolite probati će i nešto od vaše hrane, što naravno nije

preporučljivo. Uz zrnje, svježe voće i povrće obrok obvezno mora sadržavati i nešto kvalitetnog sijena. Nikako nemojte zanemariti sijeno, iako je to najčešća greška u prehrani zamoraca- ljudima se čini da je sijeno tako i tako ne baš hranjivo. Sijeno je važno zbog dužine crijeva zamoraca- samo ono donosi toliko celuloze koja će mu ispuniti crijeva. Zamorci su osjetljivi na propuh od kojeg lako dobiju upalu pluća, te na neadekvatnu hranu koja kod njih

izaziva takve tegobe da uglavnom podlegnu bolesti. Zbog toga pripazite na to da ga hranite uvijek kvalitetnom hranom da bi mogao zdrav i veseo proživjeti svoj životni vijek koji se kreće oko 7-8 godina.

Nekako je uvriježeno mišljenje da je zamorac kao i hrčak životinjica koja se drži u stanu i ne pruža "baš neke" mogućnosti druženja u prirodi, kao npr. pas. No, puno stvari u životu općenito ovisi o našoj maštji, pa tako i način i opseg druženja sa ovim kućnim ljubimcima. Ovo je izuzetno druželjubiva životinjica koju, ako se potrudite, možete naučiti da vas vjerno i u stopu prati po cijelom stanu, ali isto tako i po dvorištu, travnjaku. A kada u vaše mjesto dojezdi proljeće-pružaju se nove mogućnosti druženja i prehrane. Zamorci vrlo rado jedu gotovo sve samonikle trave koje rastu na našim livadama, a za maslačkom su naprosto ludi. Ako imate sreću da živate malo dalje od prometnica, gdje raste relativno čista trava, možete zajedno otići na piknik. Što se njega tiče, hranu mu ne morate nositi-već će se sam snaći. Potrebna vam je samo ogradica koju možete napraviti sami (ako ste makar malo vješti sa čavlima i

letvicama) od par letvica i nešto mrežaste ogradne žice (kad je gotova treba izgledati kao kutija bez poklopca i dna). Ovakva ogradića će ga spriječiti da odskiće, a istovremeno mu omogućiti da se nadiše svježeg zraka, nauživa pasući svježu travu i pružiti mu priliku da se izležava na suncu.

Zamorci u prirodi žive u rupama pod zemljom, ali to je zbog toga

da bi zaštitili sebe i svoje potomstvo, a ne da bi se skrivali u mraku. Oni vole sunce i svjež zrak, jedino što za njega kao i za nas nije dobro direktno izlaganje jakom suncu. Ako je sunce jako, ponesite nešto da mu napravite sjenicu i osigurate malo hлада u koji će se povući ako osjeti potrebu. Ovakvu istu ogradiću možete koristiti ako imate kuću sa dvorištem na kojem raste trava. Čitavo ljetno možete zamorca držati vani. Pospremite ga unutra samo preko noći, no morate pazite na mačke i pse koji bi ga vrlo rado

pretvorili u vlastiti obrok. U posljednje vrijeme mogu se vidjeti vlasnici zamoraca kako svoje male prijatelje šeću na vodilici po travnjaku. Kad sam to vidjela prvi puta moram priznati da sam bila pomalo i sama iznenađena i pomislila da se radi o neobično malom i simpatičnom psiću. Sad već bez problema i kod nas imate za kupiti vodilice koje su zamišljene za zamorce, pa se možete odvažiti i na taj korak. Vjerujem da će te uživati, obostrano.

Tihana Vuk

PAPIGICE TIGRICE

Nastavak iz prošlog broja

Karakteristike tigrice

Papigica tigrica (*Melopsittacus undulatus*, Wellensittich) pripada velikoj porodici papiga (Psittacidae), kojih ima oko 600 vrsta. S obzirom na veličinu ubrajamo je u red manjih papiga. Ime je u nas dobila po tome što na ramenima i krilima ima šare kao tigar. Ispravno njegovana u mlađim danima, kad odraste, dugačka je od glave do završetka repa dvadeset do dvadeset dva centimetra. Krilo je dugačko oko deset i pol centimetara, a duljina repa deset centimetara. Težina se kreće između 40 i 45 grama. Izuzetni primjeri teški su i 50 grama. Relativno dugačak rep čini je prividno većom nego što je. Vitkog je tijela, elegantnog stasa, vitkih nogu, sa četiri prsta i noktima koji imaju oblik srpa.. Kada sjedi na grančici, na štapiću

u krleci ili pak kada hoda, zapazit ćemo da su joj dva prsta uвijek okrenuta naprijed, a dva natrag. Krila papigice lijepog su aerodinamičnog oblika, priljubljena uz tijelo, a blago se dodiruju na završetku tijela iznad repa. Pera repa su stepenasta, a prekrivaju ih dva duga pera, važna za smjer letenja. Kljun im je vrlo karakterističan. Sastoјi se od gornjeg i donjeg dijela. Gornji dio kljuna savijen je u luku i završava oštrim šiljakom, koji je gotovo okomit na korijen kljuna. Donji dio kljuna kraći je od gornjeg i izgleda kao široka košarica.

U prirodi, kao egzotična ptica, boje je zeleno žute s jarko žutim prednjim dijelom glave, pa tu boju i na pticama uzgojenim u kući smatramo osnovnom bojom. U prirodi žive u većim ili manjim jatima od 20 do 200 zajedno. Hrane se uglavnom biljkama,

travom, sjemenkama i sokovima plodova drveća. Gnijezde se obično u šupljem drveću, stijenama pa čak i rupama u zemlji. Papigice tigrice nisu ptice pjevice i njihovo je glasanje, vjerojatno, najnemuzikalnije u ptičjem svijetu. Unatoč tome one su postale vrlo omiljene sobne ptice. Ovome svakako pridonosi šarolikost perja, vještina oponašanja ljudskog govora i posebno relativno lagan način pripitomljavanja i prehrane. Boje papigica tigrica

Prirodna ili primarna boja papigica tigrice je zelenožuta s jarko prednjim dijelom glave. Uzgajanjem i križanjem u dugom nizu godina čovjeku je uspjelo dobiti primjerke ptica s mnogim novim bojama. Danas već imamo papigice tigrice najrazličitijih boja i to takvih kakve su još do nedavno bile rijetke, pa i

skupocjene. Neke boje tigrice i danas su vrlo rijetke i do njih se dolazi mnogobrojnim križanjem parova, pa su i danas takvi primjerici cijenjeni. Standardne su danas: svijetlozelena, žuta, plava i kobaltnoplava. Te su boje vrlo čiste pa su po pastelnim tonovima i najljepše. Takova ptica pravi je ukras svakom domu. Češćim križanjem na znanstvenoj osnovi naročit napredak u dobivanju novih boja postigli su uzgajivači uoči drugog svjetskog rata, da bi još kasnije intenzivnije na tome radili kasnije. Od novih boja koje su na taj način dobivene možemo spomenuti albino (bijelo perje, crvene oči), maslinastu, ljubičastu, svijetloljubičastu, boju cimeta, sivu, opal itd. Želimo li uspješno uzgajati tigrice radi lijepih boja, treba nam dugo vrijeme i veliko iskustvo. Pa ipak, u cijelom materskom uzgajivačkom pozivu najveći je hobi upravo uzgajanje radi boja.

Da bi smo uzgojili neku od rijetkih boja ili proizveli neku posve novu varijantu, moramo poznavati razne faktore boja koje u papigica tigrica prevladavaju, a i Mendelov princip nasljeđivanja. Križanjem dobivamo nove boje, ali moramo paziti na nasljedna svojstva: recessivna i dominantna. Kao primjer uzmišmo ovo: u naših tigrica zelena boja je dominantna prema žutoj, dok je žuta recessivna prema zelenoj. Prema tome, ako sparimo zelenu i žutu papigicu sva će mладунčad biti zelena. Ali ti svi mlađi sad naginju na žuto, pa ako ih sparujemo s papigicama iste boje ili žute, dobit ćemo sasvim sigurno jedan postotak žute mладунčadi. Osim spomenuta dva svojstva, recessivnog i dominantnog, ima i intermedijarno. Mladunčad s takvim svojstvom obično je nešto srednje između oba roditelja. Sparujući jedinke svijetlo zelene i maslinasto zelene boje, dobivamo

tamno zelene mlađe. Sparivanjem svijetlo plavih i papigica s ljubičastim perjem dobivamo kobaltno plave mlađe. A ako se ti mlađi pare s isto takvima, cijepaju se u oba roditeljska oblika i u tzv. "međuboju". Na primjer pri parenju jedinke kobaltne boje s jedinkom kobaltne boje dobivamo otprilike jednu četvrtinu mlađunaca svijetlo plavih i ljubičastih, a polovicu kobaltno plave mlađunčadi. To ne mora uвijek biti potpuno tako, ali ipak možemo dovoljno točno prepostavljati kakvu ćemo mlađunčad dobiti od određenih roditelja.

Namjera nam je da damo okvirne upute o nasljeđivanju boja papigica tigrice i o drugim problemima u vezi s uzgojem radi boja. Tko želi dublje posegnuti u pravila nasljeđivanja mora najprije svladati osnovne postavke genetike, da bi na temelju njih mogao stručnije prići praktičnim pokusima. Uzgajajući papigice tigrice u krletkama i volijerama, čovjek svojim znanjem i ustrajnošću može, križajući određene parove, dobiti poželjne boje mlađunčadi. Upravo takvom svjesnom djelatnosti čovjeka i nastale su različite boje papigica tigrica.

Papigice tigrice pokazuju uzrazita odstupanja od osnovnih boja ako su sistematski razmnažane i kasnije križane s drugim bojama, a primjenom načela složenih kombinacija dobivamo velike razlike u boji mlađunčadi. Napomenimo ovdje da je potrebno provesti oko stotinu križanja da bi smo od papigica osnovnih boja došli do papigica bijela perja i crvenih očiju. Dakle, dug put, ali vrlo poučan i interesantan.

Nastavak u sljedećem broju.
Korišteni materijali iz "Naši kućni ljubimci"

Boško Beram

AKVARIJ U STANU

Želite li svoj stan ili dio stana ukrasiti i urediti tako da dobijete u njemu dio egzotičnog, živopisnog podvodnog svijeta, unaprijed bi morali znati neke stvari vezane uz vaš budući akvarij i to:

- veličinu i oblik akvarija
- konstrukciju
- pravilno mjesto
- podložak

Veličina akvarija ovisi o više stvari, a najvažnije su prostor ili mjesto gdje namjeravate smjestiti akvarij i ribice koje će te u njemu držati. Radi usporedbe za ribicu dugu 1 cm. potrebna je litra vode, ali uvijek treba uzeti u obzir činjenicu da će ribica odrasti. Za akvarij je uvijek bolje da je veći, ali nekakva osnovna mjera površine mora biti minimalno 60 x 35 cm.

Što se tiče oblika, nekako su se radili uglavnom samo četverokuti akvariji, dočim danas možemo kupiti akvarije raznih oblika (trokutaste, šesterokutne, osmerokutne) i izrađene prema posebnim željama (ispupčeno prednje staklo i sl.). Kod toga svega je jedino bitno da akvarij biološki funkcioniра.

Konstrukcije što se tiče, postoji nekoliko oblika:

-akvarij bez okvira- stakla su slijepljena silikonom (manje je osjetljiv na udarce i vrlo je proširen)

-djelomično uokviren - aluminijski okvir je sa gornje i donje strane i djeluje vrlo dekorativno. Rubovi moraju biti slijepljeni, a ne samo sastavljeni.

-Potpuno uokvireni- potpuno je čvrst, jer su stakla stavljena u stabilan metalni okvir

-Akvarij od lijevanog stakla- jeftiniji i prikladan za malu količinu vode (max 20 l.). Površina stakla je neravna te lomi i izokrene sliku. Upotrebljava se više za karantenu, uzgoj mladih ribica.

Kod izbora pravilnog mjeseta za smještaj akvarija moramo uzeti u obzir to da ga je vrlo teško premještati (uređen i napunjen 100 litarski akvarij teži 150 kg.)

Idealno je mirno mjesto u stanu odmaknuto daleko od prozora (sunčeva svjetlost izaziva rast algi). Dobro je akvarij staviti u tamniji kut gdje više dolazi do izražaja, a ujedno se ribe manje plaše u slučaju ulaska ljudi u prostoriju.

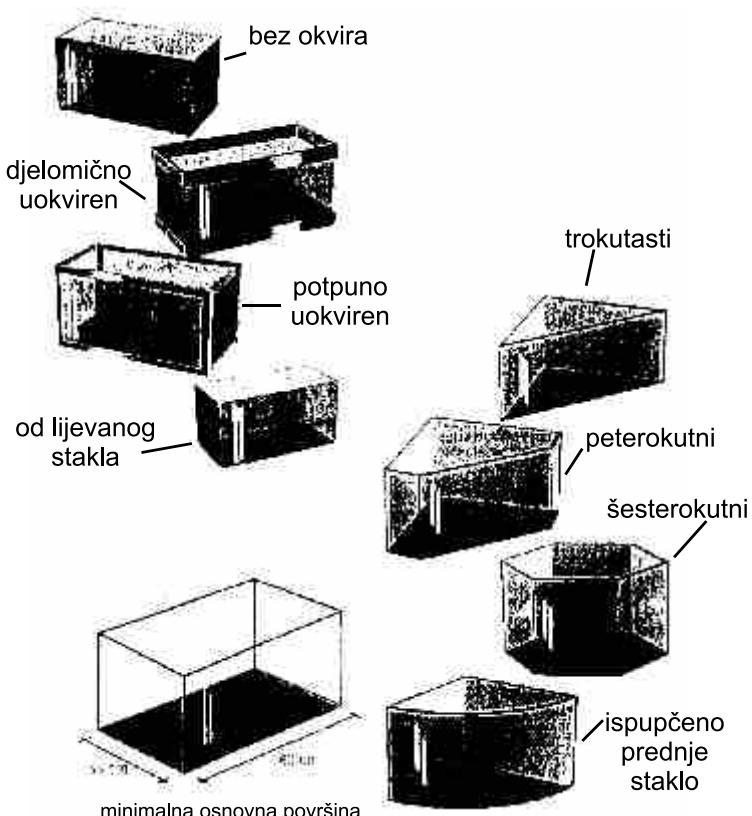
Kao podložak ispod akvarija može se koristiti odgovarajući ormarić koji mora biti stabilan zbog same težine akvarija, a u njega se može smjestiti akvariski pribor i tehnika. Isto tako se u mjesto ormarića može upotrijebiti prikladan podložak koji mora biti stabilan i vodoravan. Dobro je ispod akvarija staviti tanki stiropor

(min. 5 mm) da bi se spriječilo trenja i ogrebotine po staklu.

Želio bih napomenuti još jednu važnu stvar, a tiče se priključenja na električnu energiju. U blizini akvarija potrebna je jedna ili više utičnica (filter, grijač, osvjetljenje) koje je najbolje smjestiti iznad gornje strane akvarija kako bi se prilikom mijenjanja i dolijevanja spriječilo dotjecanje vode u utičnicu.

Što se tiče čišćenja akvarija treba izbjegavati razna kemijska sredstva. Najbolje je koristiti vruću vodu. Poslije čišćenja akvarija treba napuniti vodom i promatrati ga 2 do 3 sata i ako za to vrijeme ne propusti vodu na spojnim mjestima može se reći da je nepropustan.

Emil Dekanić

VIDEO KAZETA

11. DRŽAVNE IZLOŽBE

Četverosatna kazeta - od postavljanja izložbe, otvorenja, prodajne pijace,
dodjele nagrada do zatvranja izložbe.

Društvo uzgajivača malih životinja "Slavonski Brod"

Cijena: **100,00 kn**

Br. računa udruge: **2340009-1100014374**

Tel. **035/265-374**

www.cro-golub.com